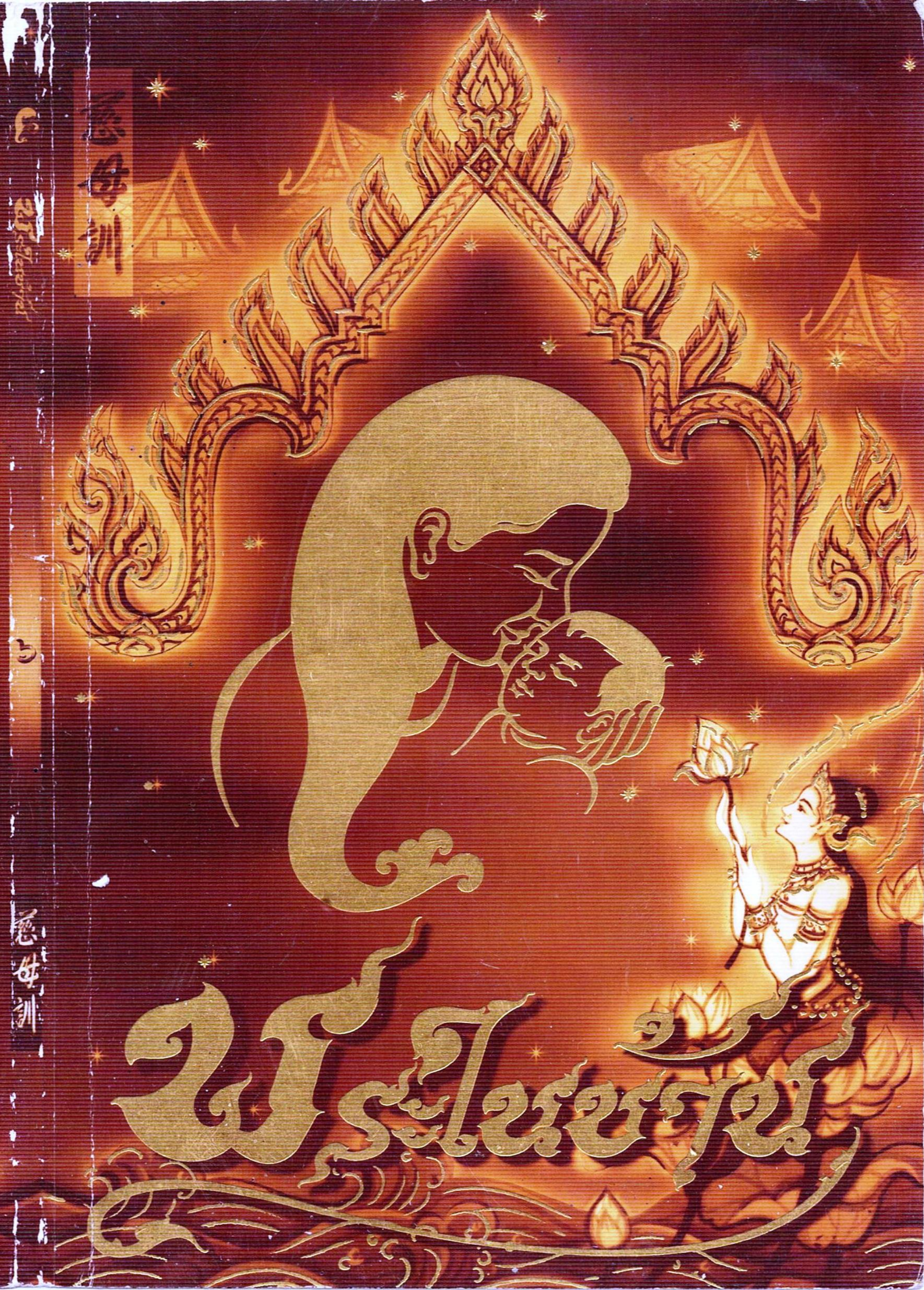

慈母训

พระในบ้าน

ขอมอบเป็นธรรมบรรณาการ

แด่ ....

จาก ....

สพฺพทานํ ธมฺมทานํ ชินาติ

“ การให้ธรรมะเป็นทาน ชนะการให้ทั้งปวง ”

อานิสงส์ ๑๐ ประการ

พิมพ์หนังสือธรรมะแจกเป็นธรรมทาน

๑. กรรมเวรจากอดีตชาติจะได้ลบล้าง

๒. ความเป็นสิริมงคลย่อมจะมีมาสู่ครัวเรือน

๓. บุตรหลานที่พาลเกเรจะกลับตัวเป็นคนดี

๔. วงศ์สกุลจะมีผู้สืบทอดและเจริญรุ่งเรืองทุกๆ ชั่วอายุ

๕. คิดจะทำการอันใดจะมีคนมาให้ความช่วยเหลือ

๖. ขจัดเคราะห์ภัย ภัยใหญ่จะกลายเป็นภัยเล็ก

๗. คนป่วยเรื้อรังจะหายจากโรคฯ

๘. วิญญาณทุกข์ของบรรพชนจะพ้นจากถูกทรมานไปสู่สุคติ

๙. เป็นบารมีคุ้มครองลูกหลานให้อยู่เย็นเป็นสุข

๑๐. บังเกิดบุญวาสนาและให้มีอายุยืนยาว

(อานิสงส์จากการพิมพ์แจกจะเป็นไปตามความมุ่งมั่นศรัทธาและความบริสุทธิ์ใจ ซึ่งผู้บริจาคจะสัมผัสรับรู้ได้เอง)

ฉุดช่วยคนให้พ้นเวียนว่าย

ชี้แนะด้วยกุศโลบาย

แจกจ่ายหนังสือธรรม

เป็นมหากุศลยิ่งกว่าสร้างเจดีย์แก้วเจ็ดชั้น

คำนำ

ความกตัญญูเป็นคุณธรรมอันดับแรกของความเป็นมนุษย์ เป็นต้นกำเนิดของความดีงามทั้งปวง ชนเหล่าใดขาดซึ่งความกตัญญูแล้วก็เปรียบเสมือนต้นไม้ที่ลืมราก เหมือนน้ำที่ลืมต้นธาร โบราณกล่าวว่า " **ไม่กตัญญูต่อพ่อแม่ บูชาพระก็ไร้ประโยชน์** " แท้จริงแล้วพ่อแม่ก็คือพระ เป็นพระที่สถิตอยู่ในบ้าน เป็นพระที่คอยติดตามปกป้องคุ้มครองดูแลเอาใจใส่ห่วงใยแต่เล็กจนโต เป็นพระที่สามารถเนรมิตได้ทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อลูกโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน แต่จะมีสักกี่คนที่เห็นถึงพระคุณของพระทั้งสอง คนส่วนมากมักแสวงหาแต่พระนอกบ้านที่ทำขึ้นจากอิฐหินปูนทราย ต่างพากันสะสมไว้บูชา แต่กลับมองข้ามพระในบ้านที่ยังมีชีวิตและลมหายใจอยู่

หนังสือ " พระในบ้าน " เล่มนี้เป็นเครื่องเตือนสติให้เราระลึกถึงพระคุณอันยิ่งใหญ่ของพ่อแม่ โดยได้อัญเชิญพระโอวาทของพระพุทธะอริยเจ้าที่ทรงตรัสถึงความกตัญญู เพื่อปลุกจิตที่หลงลืมให้บังเกิดความสำนึกรู้คุณและกระทำตอบแทนแก่บุพการีให้สมกับความเป็นมนุษย์ที่ประเสริฐอย่างแท้จริง.

บทสรรเสริญพระธรรมโอวาท

พระธรรมโอวาทฉบับนี้
เป็นหลักสัจธรรมของพระพุทธะอริยเจ้า
และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ได้กล่าวไว้
เพราะพระอริยเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย
ล้วนเป็นผู้ที่สำเร็จธรรมแล้ว
คำพูดของพระองค์
จึงเปรียบประดุจตัวแทนแห่งธรรม
ทุกๆ ถ้อยคำในพระธรรมโอวาท
ล้วนกลั่นออกมาจากจิตญาณเดิมอันวิสุทธิ์
และสอดคล้องตามเหตุปัจจัยของเวไนยสัตว์
วจนะเหล่านี้ล้วนคือการนำพาเวไนย์
ให้ละจากมิจฉาคืนสู่ความถูกต้อง
จากความลุ่มหลงให้กลายเป็นรู้ตื่น
เป็นประภาคารแสงสว่างนำทางอันแท้จริง

ประทีปกลางใจ

แม่พระผู้ให้ หัวใจท่านดั่งดินฟ้า อุทิศเลือดเนื้อกายา เลี้ยงดูอุ้มชูลูกน้อย ตรากตรำพากเพียร ทุกข์ทนประคองเฝ้าคอย โลกนี้จึงไม่เลื่อนลอย หยัดยืนสู้ทนต่อไป

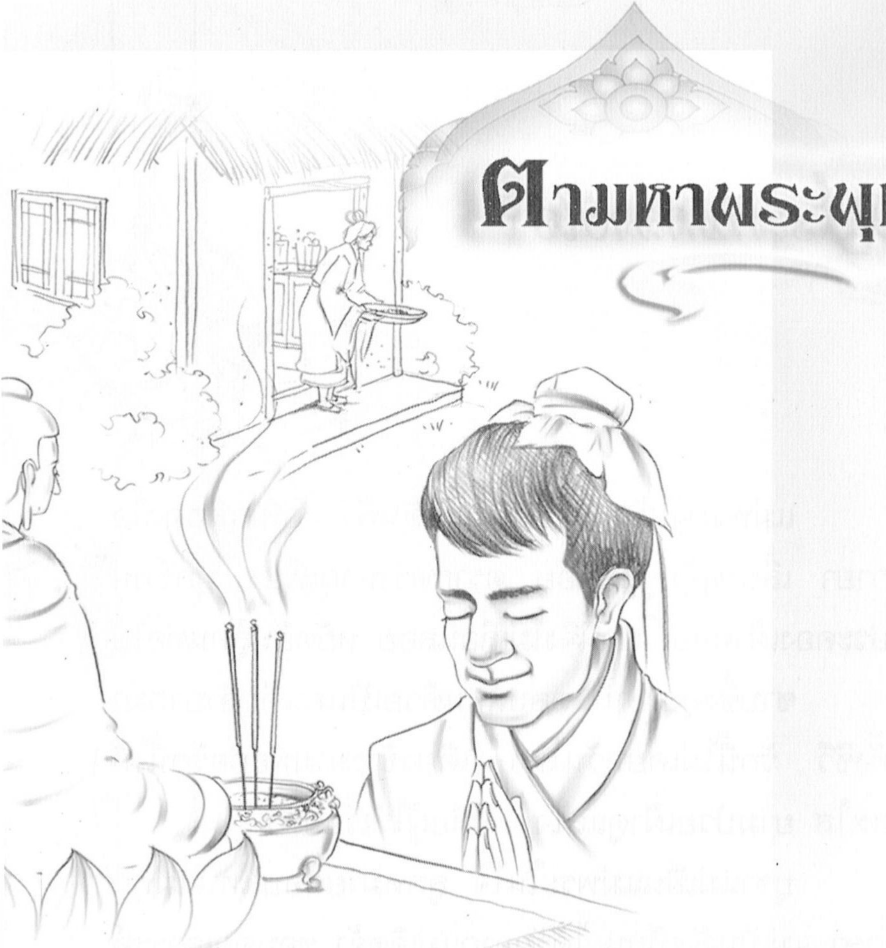
ซาบซึ้งคุณท่าน ตอบแทนด้วยเป็นคนดี ลำบากมาทั้งชีวี รักนี้ไม่เคยหวั่นไหว เคียงข้างยามท้อก่อรักนี้ให้สดใส ยามป่วยเฝ้าดูแลใจ แม่คือผู้ให้เรื่อยมา

บูชาแม่เป็นแม่พระในใจ ลูกหมายตอบแทนแม่ทุกเวลา แม่เป็นดั่งเทียน ได้รักจากแม่เจิดจ้า ขอบคุณสวรรค์เมตตา โปรดจงคุ้มครองป้องภัย

ได้รับธรรมเริ่ม จิตเดิมเริ่มเกิดปัญญา ลูกกราบต่อหน้ามารดา ซึ่งค่าพระคุณยิ่งนัก สองมือประนม บ่มรักนี้ไม่เปลี่ยนใจ แม่คือประทีปกลางใจ พระกลางดวงใจดวงนี้.

(พระโอวาทองค์พระโพธิสัตว์กวนอิม เป็นบทพระโอวาทอันทรงคุณ สามารถนำมาขับร้องเป็นเพลงได้อย่างแยบยลซึ่งเข้าทำนองเพลง “ปริญญาใจ”)

ตามหาพระพุทธะ

หยังฝู่ เป็นชายหนุ่มชาวเมืองไท่เหอ มณฑลอันฮุย เขาใฝ่ใจเจริญภาวนามาแต่เยาว์

วันหนึ่ง เขาได้ข่าวว่าที่มณฑลเสฉวนมีพระอาจารย์อู๋จี้ต้าซือมีบารมีสูงส่ง ปฏิปทางดงามยิ่งนัก หยังฝู่จึงลาพ่อแม่เดินทางไกลเพื่อไปกราบนมัสการท่าน

ระหว่างทางที่จะเข้าเขตมณฑลเสฉวน หยังฝู่ก็ได้

พบนักพรตผู้บำเพ็ญท่านหนึ่ง ดูท่าทางน่าเลื่อมใส จึงได้แวะทักทายพูดคุย

นักพรตเอ่ยถามเขาว่า " เจ้ามาจากไหน ไปเสฉวนด้วยประสงค์อันใดหรือ "

" ข้าผู้น้อยมาจากมณฑลอันฮุย ใคร่ที่จะมากราบเฝ้าชมบารมีพระอาจารย์อู๋จี้ต้าซือที่มณฑลเสฉวนนี่ !" ชายหนุ่มตอบ

" กราบพระอาจารย์ฯ สู้กราบพระพุทธะไม่ดีกว่ารึ " นักพรตแนะนำ

" ข้าผู้น้อยก็อยากจะกราบพระพุทธะ แต่ไม่อาจพบได้ จึงได้แต่แสวงหาพระอาจารย์ผู้บำเพ็ญดี " ชายหนุ่มตอบ

" ขณะนี้มีพระพุทธะองค์หนึ่ง ท่านจะครองเสื้อคลุมและสวมรองเท้ากลับข้าง จะปรากฏขึ้นที่ประตูบ้านของเจ้า "

หยังฝู่ดีใจมากที่จะได้พบพระพุทธะตามคำชี้แนะพยากรณ์ของนักพรตผู้น่าเลื่อมใสรูปนั้น ท่านคงมีญาณวิเศษมองเห็นอะไรดีๆ เป็นแน่ เขาจึงรีบเดินทางกลับบ้านในทันที

จากมณฑลเสฉวนกลับอันฮุยจะต้องใช้เวลาเดินทางถึงหนึ่งเดือนกว่า...

หยังฝู่กลับถึงบ้านพอดีเป็นเวลาค่ำมืดแล้ว เขาเคาะประตูบ้านเรียกแม่ให้เปิดประตู

ฝ่ายหญิงชราผู้เป็นแม่ ตั้งแต่ลูกจากไป ก็ได้แต่นับวันเวลา ไม่คิดว่าลูกจะกลับมาเร็วเกินคาดอย่างนี้

ขณะนั้นเป็นฤดูใบไม้ร่วง อากาศค่อนข้างหนาวเย็น เมื่อได้ยินชัดว่าเป็นเสียงของลูก แม่ก็ผลีผลามลงจากเตียง กลัวจะช้าไปจึงรีบคว้าเสื้อคลุมมาใส่แล้วครึ่งวิ่งครึ่งเดิน พลางสวมรองเท้าไปด้วย มาเปิดประตูรับลูก...

ภายใต้แสงจันทร์กระจ่าง ภาพที่ปรากฏอยู่ตรงหน้าทำให้หยังฝู่สะดุดใจในคำพูดของนักพรตรูปนั้นทันที

" พระพุทธะองค์หนึ่งครองเสื้อคลุม สวมรองเท้ากลับข้างจะปรากฏขึ้นที่ประตูบ้าน "

" ใช่แล้ว! พระพุทธะองค์นี้นี่เองที่เป็นดวงประทีปให้แก่ชีวิตของเรามาตั้งแต่เกิด ปกป้องคุ้มครองรักษาดูแลเอาใจใส่เราทุกเวลา แต่เรากลับละเลยมิได้เคารพบูชาเลย "

... สุภาษิตจีนตั้งแต่โบราณกล่าวไว้ว่า " ร้อยความดี ความกตัญญูมาเป็นอันดับหนึ่ง " ขาดความกตัญญูต่อพ่อแม่บุพการี ทำความดีใดๆ ก็ไม่สมบูรณ์ แม้กราบไหว้บูชาพระ พระองค์ก็มิกล้ารับไว้ หากเคารพกตัญญูต่อบิดามารดา แต่ไม่มีเวลากราบไหว้บูชาพระ พระองค์ยังคงปกปักษ์รักษา เพราะพระองค์ทั้งหลายที่บรรลุแล้วก็สมบูรณ์ด้วยมรรคผลคุณความดีที่มีความกตัญญูเป็นเบื้องต้นทั้งนั้น นั่นเอง.

พระโอวาท
พระโพธิสัตว์กวนอิม

ย้อนนึกถึงเมื่อครั้งยังเป็นเด็ก คนที่เรารู้จักคนแรกก็คือแม่ ให้เราย้อนคิดไปเรื่อยๆ เมื่อครั้งเราขาดความอบอุ่น ยามเมื่อเราร้องไห้เราอยากอยู่ใกล้ใคร สองมืออุ่นๆ ประคองลงตรงใบหน้า ท่านให้ความรักทุกสิ่งทุกอย่าง แม้นเราอยากได้อะไรท่านก็หามา หวังให้ลูกนั้นเติบใหญ่เป็นคนดีในโลกกว้าง ถึงวัยเล่าเรียนท่านใฝ่ถาม ส่งเสียให้รู้วิชา ท่านนั้นหนาเป็นครูคนแรกของเรา

แต่ลองย้อนถามความรู้สึกของเราเอง ความรักที่เรามีต่อพ่อแม่นั้น เมื่อครั้งเยาว์วัยยังคงเหมือนเดิมหรือไม่ เอาแต่ใจตัวเอง อยากมีหน้ามีตา บางครั้งยังทำผิดทำให้พ่อแม่เสียใจต้องหลั่งน้ำตา บ้างเสาะหาสิ่งภายนอกทำร้ายตนเอง โอ้หนอมนุษย์นั่นคือทำร้ายจิตใจผู้เป็นแม่ เคยดุด่าว่าร้ายท่าน เคยโต้เถียงทำลายน้ำใจท่าน ความผูกพันธ์ครั้งยังเยาว์วัยเติบใหญ่ก็ลืมสิ้น มีครอบครัวของตัวเอง มีความสุขเพียงผู้เดียว แต่เราลองคิดดูบุพการีท่านจิตใจเป็นเช่นไร ท่านทุกข์สุขเรียกหาลูกน้อย แต่ลูกนั้นเคยนึกถึงใจบุพการีบ้างหรือไม่ บุพการีเป็นผู้ให้กำเนิดเรามาให้ความรักความห่วงใย ไม่เคยคิดตอบแทน แม้นลูกนั้น

จะดื้อรั้นเพียงไรท่านยังคงรักเสมอ ตั้งแต่ครั้งเยาว์วัยจนเติบใหญ่ถึงวันนี้ เราเคยมีจิตใจที่คิดไม่ดีต่อบุพการีหรือไม่ หากตอนนี้คิดที่จะสำนึกก็ยังไม่สาย หากบิดามารดาละกายสังขารไป เราคิดจะทดแทนคุณนั้นหามิได้แล้ว บิดามารดามีความรักต่อเราหาใดเปรียบเท่ามิได้เลย แม้นขุนเขาสูงใหญ่ยอดเทียมเมฆ แต่จิตใจของบิดามารดาที่มอบความรักตลอดมามิเคยเปลี่ยนแปลง แม้ทะเลจะลึกสุดหยั่ง แต่ความรักที่ฝังแน่นในจิตใจของบิดามารดามีอยู่เสมอมา มิเคยขอสิ่งตอบแทน

ความรักที่เรามีให้ต่อบิดามารดานั้นยังคงเหมือนเดิมหรือไม่หนอ ท่านทั้งหลายอย่าได้รีรอ สำนึกตอบแทนบุพการีผู้มีคุณที่ยิ่งใหญ่ หากกายนี้ถึงชราวัยแก่เฒ่าท่านจากโลกนี้ไปแล้วเรานั้นคิดตอบแทนก็สายเกิน ทุกสิ่งอย่างมอบให้หวังลูกนั้นได้ดีเสมอมา แต่คุณค่าของบิดามารดาเรากลับมองข้ามไป จากเยาว์วัยจนเติบใหญ่ท่านเคยขอสิ่งใดจากเราหรือ แล้วในวันนี้แม้มีโอกาสทุกท่านยังมิคิดตอบแทนก็น่าเสียดาย สิ่งตอบแทนมิใช่ภายนอก หาสิ่งของให้บิดามารดาอยู่อย่างเป็นสุข แต่สิ่งที่ตอบแทนอย่าง

จริงใจนั่นคือถามไถ่ความรู้สึกภายในใจว่าท่านนั้นมีความสุขหรือไม่

เราโพธิสัตว์เพียงชี้แนะเป็นหนทาง แต่หากทุกท่านฟังแล้วมิใส่ใจ สิ่งที่มอบให้ก็ไม่มีคุณอันใด ความรู้สึกลึกซึ้งอยู่ภายในหากแสดงออกมาภายนอกจะบ่งบอกความรู้สึกที่ลึกซึ้งอย่างจริงใจ โพธิสัตว์ขอฝากจากวันนี้ขอทุกท่านเป็นลูกที่กตัญญูหมั่นดูแลตอบแทนคุณบิดามารดา อย่าได้พาจิตใจที่ลุ่มหลงคิดผิดต่อท่านมาสู่ในใจเรา ขอจงมีจิตสำนึก แม้เดรัจฉานยังรู้จักกตัญญู มนุษย์เราเป็นผู้ประเสริฐเหตุไฉนจะไม่รู้คุณ.

พระโอวาท ท่านผู้เฒ่าเซียน

มีความรักชนิดหนึ่งอยู่เหนือคำพูดอักษรใดๆ ไม่ต้องสอนด้วยวิธี สามารถสะเทือนถึงฟ้าดินได้ ทำให้แม่น้ำภูเขานี้สะเทือนไปด้วย ทำให้เทพเซียนวิญญาณผีหลั่งน้ำตาได้ คุณแม่ของเราทุ่มเทมาให้ตลอดชีวิต เราจะหาสิ่งใดมาทดแทน ความกตัญญูนี้แท้จริงแล้วไม่ต้องสอน แสดงออกโดยธรรมชาติ สามารถกล่อมเกลาได้ ความรักนี้ไม่อาจที่จะบังคับได้ แต่ได้แสดงออกด้วยตนเอง ต้องนำไปปฏิบัติให้เกิดขึ้น เพื่อจิตใจของตนเองจะได้มีจิตสำนึกอย่างแท้จริง สำนึกถึงตลอดชีวิตของเราที่เคยต่อล้อต่อเถียงต่อพ่อแม่ มีกี่ครั้งกี่หนแล้วทำให้ท่านต้องเสียใจ ไม่สบายใจกับเรามากมายมานานแค่ไหนที่เคยดูถูกดูหมิ่นเหยียดหยามท่าน

จงอย่าใช้จิตใจที่กราบไหว้พระทั่วไปมากราบไหว้พ่อแม่เจ้า แต่จะต้องเป็นการกราบไหว้ที่สูงส่งและศรัทธายิ่งกว่า พ่อแม่เป็นพระที่ให้สุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์ ให้อวัยวะครบ ๓๒ ประการ อย่าพยายามค้นหาพระจากภายนอกอีก ผู้ที่อายุยังน้อยต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เป็นคนที่มีประโยชน์ต่อสังคม ในขณะที่อยู่ข้างนอกเราคือตัวแทน

ของคุณพ่อคุณแม่ ไม่ว่าคำพูดกิริยาใดก็แล้วแต่อย่าทำให้ท่านต้องเสียใจ และไม่ดูหมิ่นดูแคลนท่านทั้งสอง ลูกที่ดีต้องสร้างชื่อเสียงในทางดีให้กับวงศ์ตระกูล ข้าวที่กินเสื้อผ้าที่สวมใส่ได้มาจากใคร ไม่ว่าเจ้าจะศึกษาเล่าเรียนมีความรู้สูงเพียงใดก็ตาม หากเราไม่กตัญญูต่อบุพการี หนังสือก็ไม่ต้องเรียนแล้ว ไม่ว่าเจ้าจะมีตำแหน่งสูงส่งในสังคมแค่ไหนก็ตาม หากเพียงเจ้าไม่ได้กตัญญูต่อพ่อแม่ เจ้าก็ยิ่งแย่กว่ามดตัวหนึ่งเสียอีก ผู้คนเมื่อพบเห็นก็ยังรังเกียจ ไม่ว่าเจ้าจะเป็นผู้มีสัจจะต่อเพื่อนฝูงเป็นอย่างดีแค่ไหน แต่กับพ่อแม่ไร้ความกตัญญู เจ้าก็ไม่มีศักดิ์ศรีที่จะคบเพื่อนได้เลย

การเป็นคนพื้นฐานก็คือการกตัญญู การแสดงความเคารพคือเคารพตัวเองด้วยเช่นกัน เจ้าเองเป็นตัวแทนของพ่อแม่ การกระทำกิริยาท่าทางของเจ้าหากทำไม่ดี ผู้อื่นก็จะตำหนิผู้เป็นพ่อแม่ เพราะฉะนั้น อย่าทำให้พ่อแม่ของเจ้าต้องอับอายขายหน้าอยู่ร่ำไป พ่อแม่ยังมีชีวิตอยู่ให้กตัญญูให้ดีที่สุด ครั้นหากว่าท่านสิ้นบุญไปแล้วก็ไม่ต้องเสียใจ ตั้งใจบำเพ็ญเพื่อส่งบุญกุศลนี้หนุนนำท่านพ้นจากความทุกข์ทรมาน.

พระโอวาท
พระโพธิสัตว์กวนอิม

การกระทำความดีต้องกตัญญูต่อพ่อแม่ ไม่ดื้อไม่รั้นต่อพ่อแม่ นี่คือความกตัญญู บำเพ็ญจิตของตนเองให้เหมือนกับจิตของทารก อย่าทำเบื่อทำบ่นต่อหน้าบิดามารดา นั่นหมายถึงเราขาดซึ่งความกตัญญูเสียแล้ว มีจิตกตัญญูจริงจะต้องมีจิตสำนึกที่แท้จริงต่อบิดามารดา ทั้งต่อหน้า และลับหลัง

แสดงออกซึ่งความกตัญญู บิดามารดาแก่ชราลงแล้วเรายิ่งต้องให้ความกตัญญู โอกาสสุดท้ายที่จะได้ตอบแทนท่านบำเพ็ญจิตของตนเองเป็นโพธิสัตว์ ฉุดช่วยตนเองและบรรพชน ความรักความปรองดองที่พี่น้องมีให้ต่อกันบิดามารดาได้รับความสุขใจ ไม่มีน้ำตาที่เกิดจากเรา นั่นก็หมายถึงส่วนหนึ่งของกตัญญูแล้ว สิ่งสำคัญที่สุดคือตัวเราจะต้องบำเพ็ญปฏิบัติต่อท่านทั้งสองด้วยความจริงใจ

เราเอง *(พระโพธิสัตว์ฯ)* ก็เคยเป็นผู้ที่ไม่มีความกตัญญูมาก่อน เราเองเห็นผู้เป็นบิดามารดาจิตใจรู้สึกว่าไม่กตัญญูอย่างยิ่งที่ไม่สามารถฉุดช่วยบิดามารดาของตนเอง เมื่อได้พบหนทางสว่าง เราเองจึงไม่หยุดอยู่กับที่ หลังจากนั้นก็ได้นำพาแสงสว่างสู่ผู้เป็นบิดามารดา ให้ท่านได้รับแสงธรรมอันอบอุ่น ได้รับความสว่างที่ยิ่งใหญ่ ขอให้รักษาจิตที่ดีงามของเหล่าท่านทั้งหลายให้คงอยู่ตลอดรอดฝั่ง ให้ความรักดั่งที่บิดามารดาเคยให้กับเรา ตอบแทนต่อท่านให้มากกว่าที่ท่านเคยให้เรา รอยยิ้มทำให้พ่อแม่เป็นสุข ยามเราทุกข์หน้าตาเราไม่เบิกบาน หน้าตาก็แสดงออกรู้หรือไม่ส่วนลึกของพ่อแม่นั้นเจ็บยิ่งกว่าเจ้าเป็นร้อยเท่าพันเท่า ผู้ที่

เคยผ่านการเป็นบิดามารดาย่อมรู้ดี สิ่งที่ดีแม้จะถูกหาว่าเป็นผู้เห็นแก่ตัว แต่ก็ยินยอมรับคำประนาม เพื่อให้บุตรของตนรอดพ้นจากความทุกข์ แม้จะเสียน้ำตาเสียเลือด ร่างกายเหน็ดเหนื่อยไม่เคยบ่นไม่เคยท้อ ยังมอบให้เราเรื่อยไปดั่งแสงอาทิตย์อันอบอุ่นในฤดูหนาว ดังดวงตะวันที่ส่องทางเจิดจ้า บุญคุณอันยิ่งใหญ่มิอาจบรรยายได้หมดสิ้น

ความกตัญญูเป็นหลักแห่งโพธิสัตว์ ถ้าหากมีความรู้ความสามารถหาเงินทองปรนนิบัติพ่อแม่อย่างขอไปทีให้มีความสุข ให้ความรักเพียงให้ผ่านไปวันๆ เป็นความกตัญญูหรือ ลองถามบิดามารดาของเรา เงินทองหรือเปล่าที่ท่านต้องการ สิ่งใดแน่ที่ท่านต้องการจากลูก ความรักความมีจิตสำนึก ความกตัญญูรู้คุณ.

พระโอวาทท่านผู้เฒ่าเซียน

นับวันจิตใจคนยิ่งเสื่อมลงทุกวัน เพราะเหตุใดกัน ความกตัญญูเลือนลางเหลือน้อยเต็มที จะหาคนที่มีความกตัญญูสักคนหนึ่ง มีความจริงใจ ปฏิบัติอย่างเสมอต้นเสมอปลายน้อยเหลือเกิน เมื่อมีใครกตัญญูขึ้นมาก็จะมีการประกาศเกียรติคุณเพราะเหตุใด ? เพราะคุณธรรมตรง

นี้ขาดหายไปแล้ว จึงต้องมีการประกาศเกียรติคุณยกย่องกันขึ้นมาให้เห็นเป็นแบบอย่าง แต่ครั้งสมัยก่อนนั้นไม่มีเพราะความกตัญญูนั้นเป็นพื้นฐานของการเป็นคนที่มนุษย์นั้นพึงปฏิบัติ หากบุคคลใดขาดซึ่งรากฐานก็เหมือนต้นไม้นั้นไร้ซึ่งราก เป็นคนเติบโตขึ้นมาอย่างสง่างามองอาจ ยืนหยัดขึ้นมาได้ใครให้กายสังขาร ? ใครคือผู้ที่รักเรามากที่สุดในชีวิตนี้ ใครให้ได้แม้ชีวิตนี้ แต่เรามักลืมไป

ปัจจุบันนี้เราจะเห็นได้ว่าคนเรานั้นมักจะออกไปแสวงหาพระพุทธรูปที่ความศักดิ์สิทธิ์ พระยิ่งเก่าเท่าไหร่ยิ่งมีความศักดิ์สิทธิ์ เพราะเชื่อว่าพระพุทธรูปเหล่านั้นจะสามารถปกป้องคุ้มครองตนให้พ้นภัยพิบัติได้ แสวงหาแลกมาด้วยเงินเป็นแสนเป็นล้าน ยิ่งแสวงก็ยิ่งไกลออกไปยิ่งแสวงยิ่งห่างจากพระพุทธะ คิดหรือว่าเรายิ่งแสวงวัตถุภายนอกที่ทำด้วยอิฐ หิน ปูน ทรายนั้นจะช่วยให้เรานั้นพ้นจากเคราะห์ภัยได้จริงหรือเปล่า หลายคนแสวงแล้วต้องพบกับภัยพิบัติใช่หรือไม่

ลองย้อน ย้อนหันหลังกลับไป กลับไปมองผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเรามากที่สุด เป็นพระพุทธะที่วิเศษและสูงส่งที่สุด

เคยเห็นคุณค่าของพระพุทธะเหล่านั้นหรือเปล่า ใครเล่าคือพระพุทธะที่สูงส่งเหนือสิ่งอื่นใด แล้วเจ้าจะไปแสวงหาสิ่งใดมาคุ้มครองกายา หากบุพการีของตนเองยังไม่ให้ความเคารพ แสวงนอกกายไร้ประโยชน์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์จะให้ความคุ้มครองกับบุตรที่มีความกตัญญู ผู้ที่มีความกตัญญูต่อบิดามารดานั้น ไม่ว่าจะทำสิ่งใดมักจะประสบความสำเร็จ

ผู้ที่มีความกตัญญูสมัยก่อนนั้น กษัตริย์จะคัดเลือกขุนนางมาก็จะต้องคัดเลือกขุนนางที่มีความกตัญญูเป็นอันดับแรก ความกตัญญูนั้นเป็นพื้นฐานของธรรมทั้งปวง หากคนไม่มีความกตัญญูเป็นพื้นฐานแล้วจะเป็นอย่างไร การเป็นคนนั้นก็ขาดความสมบูรณ์ใช่หรือเปล่า บุตรที่มีความกตัญญูกล่าววาจาล้วนเป็นคำพูดที่กตัญญู ส่งเสริมให้ผู้อื่นได้กตัญญู จิตใจนั้นล้วนเป็นจิตใจที่เปี่ยมไปด้วยความเมตตา บุตรกตัญญูจะถนอมรักษากายนี้ แม้บาดเจ็บเล็กน้อยยังหลั่งน้ำตาเพราะเหตุใด กายสังขารนี้บุพการีให้มา บาดเจ็บเล็กน้อยคือลูกอกตัญญู แต่ปัจจุบันเหตุใดคนเรากายานี้บุพการีให้มาเรากลับแสวงหาสิ่งไม่ดีเข้าหาตัวเอง ติดในอบายต่างๆ ลุ่มหลงอยู่ทุกวัน ทุกวัน คำพูด

ของบุพการีตักเตือนเราเคยฟังหรือเปล่า ส่วนใหญ่แล้วเราทุกคนฟัง แต่จะปฏิบัติตามหรือไม่นั้นก็แล้วแต่ บางครั้งนั้นบุพการีคำพูดแม้นไม่ไพเราะ แต่หนึ่งคำพูดนั้นแฝงไว้ด้วยความจริงใจ

ภัยพิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเรา ชีวิตที่ไม่ราบรื่นเรารู้หรือเปล่าเกิดจากอะไร ? ภัยพิบัติใกล้ตัวไกลตัวส่วนใหญ่แล้วมาจากความที่เรานั้นไม่มีความกตัญญู ไม่เชื่อในวาจาอันศักดิ์สิทธิ์ของบิดามารดา บิดามารดาตักเตือนแม้คำพูดไม่หวานหู แต่ด้วยความรัก บุตรทั้งหลายกลับไม่สนใจ ภัยพิบัตินั้นจึงเกิดกับตัวเรา ย้อนคิดให้ดีไม่ต้องหาไกลตัวเลย คุณงามความดีบุญกุศลนั้นอยู่ใกล้ในตัวกลับหลงลืมไป ยามพ่อแม่ยังอยู่นั้นขอให้ปฏิบัติความกตัญญูอย่างสุดกำลังใจ

การดูแลเพียงแค่กายสังขารอาหารสามมื้อ ปัจจัยสี่นั้นยังไม่เพียงพอ จะต้องปฏิบัติธรรมบำเพ็ญธรรม นำธรรมะนี้ไปใช้ในครัวเรือน มีความนอบน้อมกตัญญูต่อบิดามารดาด้วยความจริงใจ กายสังขารนี้ได้มาบิดามารดานั้นเป็นผู้ให้ จะต้องทะนุถนอมกายสังขารนี้นำมาปฏิบัติใน

สิ่งที่ดีงาม ละเว้นสิ่งที่เป็นอบายความชั่วต่างๆ รู้ว่าทำผิดแล้วแต่ก็ยังชอบทำ สิ่งใดไม่ดีเรานั้นรู้ตัวเอง หลีกห่างจากสิ่งไม่ดีหันมาทำความดีเถิด

พ่อแม่ยังอยู่ควรให้ความเคารพทะนุถนอมท่าน อย่ารอ ส่วนใหญ่แล้วคนนั้นรอจนบุพการีลาลับแล้วจึงมาสำนึก มีประโยชน์หรือเปล่า สำนึกเสียใจร้องไห้จนน้ำตาเป็นสายเลือด บุพการีจะฟื้นขึ้นมาหรือเปล่า ทำอาหารอย่างดีวางไว้ข้างโลงศพของบิดามารดา ท่านได้รับหรือเปล่า ยามอยู่ต้องดูแลท่านให้ดี ปรนนิบัติต่อท่านดังพระพุทธะองค์หนึ่ง บุคคลใดหากไร้ซึ่งกตัญญูแล้วทำให้พ่อแม่ต้องหลั่งน้ำตา เราทุกคนตั้งแต่เล็กจนเติบใหญ่ล้วนมีความผิดบาปติดตัวกับบุพการี ล้วนเป็นหนี้บุญคุณของบุพการีมากมาย หนี้บุญคุณยังไม่ได้ชดใช้ หากเราผิดทำให้บุพการีนั้นต้องเสียใจ ความผิดบาปนี้ใครรับ วิญญาณมากมายในนรกภูมิร้อนรุ่มทุกข์ทรมาน ส่วนหนึ่งนั้นก็คือเป็นบุตรอกตัญญูต่อบิดามารดา

พระในบ้าน

มีเรื่องที่เล่าสืบกันมาว่า มีคุณนายคนหนึ่งเป็นคนใจบุญสุนทาน ทุก ๆ เช้าคุณนายจะออกมาใส่บาตร หลังจากนั้นก็จัดเตรียมสำรับกับข้าวที่บรรจงทำอย่างปราณีต เพื่อนำไปถวายท่านเจ้าประคุณสมเด็จฯ ซึ่งเป็นเจ้าอาวาส เพราะมีความเคารพนับถือใน จริยวัตรของท่านและชอบฟังท่านสนทนาหรือเล่าเรื่องอะไรต่อมิอะไรให้ฟัง หากมีเวลาว่างหลังจากตักบาตรตอนเช้าแล้ว คุณนายเป็นต้องมาวัดให้ได้ทุกวันอยู่คุยกับสมเด็จท่านพอสมควร แล้วก็กราบลากลับ ทำอยู่เช่นนี้เป็นประจำ

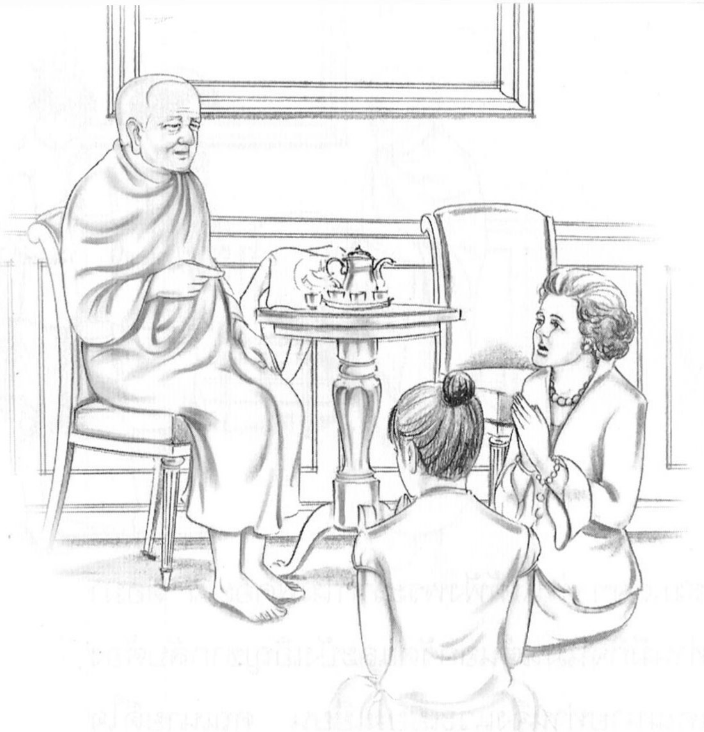

วันหนึ่งหลังจากคุณนายกลับแล้ว พระภิกษุรูปหนึ่งได้เข้าไปเรียนถวายว่า "คุณนายคนนี้ช่างใจบุญเสียจริง แต่เคยได้ยินว่าเป็นคนใจไม้ไส้ระกำ มีแม่อยู่คนนึงก็ปล่อยให้อดๆ อยากๆ ไม่ค่อยเอาใจใส่ ปล่อยให้อยู่ห้องแคบๆ หลังบ้าน ส่วนตัวเองและลูกๆ อยู่บนตึกใหญ่อย่างสุขสบาย เวลาพูดจากับแม่ก็หยาบคายไม่ค่อยน่าฟัง ผิดกับมาที่วัดจากหน้ามือเป็นหลังมือ แม่จะเดินออกมาหน้าบ้านบ้าง ก็ไม่ได้ กลัวคนจะเห็นว่ายังมีแม่แก่ๆ อยู่ในบ้าน คนเขามาเล่าให้ฟังหลายรายแล้ว เท็จจริงอย่างไรไม่ทราบได้"

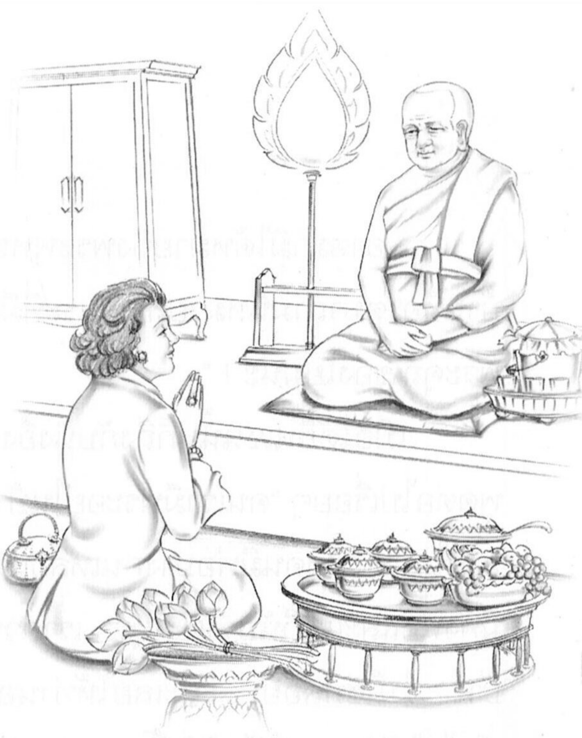
ฝ่ายสมเด็จฯ ท่านได้ฟังพระว่าก็ไม่พูดอะไร ต่อมาอีกหลายวันท่านมีกิจนิมนต์นอกวัดและบังเอิญขากลับต้องผ่านทางบ้านคุณนายท่านจึงแวะเยี่ยมเยียน คุณนายดีใจมากที่สมเด็จฯ มาถึงที่บ้าน ถือว่าเป็นนิมิตมงคลอย่างสูงที่พระขั้นสมเด็จฯ มาเยี่ยมถึงบ้าน จึงเรียกลูกหลานเข้ามานมัสการท่านให้ท่านอวยชัยให้พรลูกหลาน แล้วชวนท่านคุยเรื่องต่างๆ มากมาย สมเด็จฯ ท่านก็คุยบ้าง ถามสุขทุกข์บ้างตามธรรมเนียม

ตอนหนึ่งสมเด็จฯ ท่านถามคุณนายว่า พระในบ้านของคุณนายมีบ้างไหม คุณนายได้ยินเข้าก็รีบตอบว่า “พระในบ้านของอิฉันมีเยอะเจ้าค่ะ เป็นพระเก่าๆ ทั้งนั้น สมัยสุโขทัยก็มี สมัยเชียงแสนก็มี นิมนต์พระคุณท่านฯ ขึ้นไปชมที่ห้องพระชั้นบนดีมั้ยเจ้าคะ”

สมเด็จฯ ท่านทราบว่าคุณนายยังไม่เข้าใจ จึงถามตรงๆ ว่า "ได้ยินว่าโยมมีคุณแม่พักอยู่ด้วย ตอนนี้ท่านไปไหนเสียล่ะ"

คุณนายได้ยินเข้าก็ตกใจ ไม่นึกว่าสมเด็จฯ ท่านจะถามเช่นนี้ ครั้นจะตอบไปตามตรงว่าแม่อยู่หลังบ้านก็กลัวสมเด็จฯ จะเดินไปดูและจะเห็นสภาพความเป็นอยู่ของแม่แล้วท่านจะตำหนิ จึงตอบเลี่ยงไปว่า "ตอนนี้คุณแม่ไม่อยู่ออกไปเยี่ยมญาติ คงอีกนานกว่าจะกลับเจ้าค่ะ" สมเด็จฯ ท่านก็ไม่ต่อความอีกเพราะเริ่มจะรู้อะไรเป็นอะไรแล้ว เมื่อสมควรแก่เวลาท่านก็ลากลับ

หลังจากวันนั้น คุณนายก็ยังคงไปทำบุญที่วัดเป็นประจำเหมือนเคย จนวันหนึ่งสมเด็จฯท่านเห็นคุณนายยิ้มแย้มแจ่มใสดี ชวนพูดคุยเรื่องการทำบุญทำทานและยังมีเวลาอีกพอควรก่อนถึงเวลาเพล ท่านจึงถามขึ้นว่า “พระในบ้านของโยม โยมดูแลเรียบร้อยดีแล้วหรือ ? ”

คุณนายก็ตอบอย่างภูมิใจว่า “อิฉันจัดถวายท่านเรียบร้อยทุกวันแหละเจ้าค่ะ ก่อนจะมานี่อิฉันต้องจัดถวายในห้องพระก่อน จุดธูปเทียนบูชาเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงนำมาถวายที่วัด ท่านไม่ต้องเป็นห่วงหรอกนะเจ้าคะ เพราะอิฉันทราบดีว่าอะไรเป็นอะไร ”

“ อาตมามิได้หมายถึงพระพุทธรูปนะโยม ! พระในบ้านที่อาตมาถามนี่หมายถึง พระที่มีลมหายใจ คือแม่ผู้มีพระคุณของโยมน่ะ ! ”

เมื่อได้ยินเช่นนั้นก็ถึงกับนิ่งอึ้ง ส่วนสมเด็จฯ ท่านก็พูดต่อไปเรื่อยๆ “คนเรามีพระอยู่ในบ้านทุกคน พระที่มีลมหายใจน่ะ บางคนมีพ่อบางคนเหลือแต่แม่ บางคนยังโชคดีมีทั้งพ่อและแม่ก็นับว่าเป็นบุญ เราควรจะเอาใจใส่ดูแลท่านบ้าง ไม่ใช่ปล่อยปละละเลยให้ท่านอยู่อย่างอดๆ อยากๆ เจ็บไข้ได้ป่วยอย่างไรก็ต้องดูแลท่านบ้าง ท่านแก่แล้วกินใช้จะหมดเปลืองไปสักเท่าไหร่เชียว ใช่ไหมโยม ?

โยมก็เหมือนกัน ทราบว่ามีแม่อยู่คนเดียวเท่านั้น แต่โยมไม่ค่อยสนใจในความเป็นอยู่ของท่านเท่าไหร่นัก ปล่อยให้อยู่ในห้องแคบๆ อับทึบแทบไม่มีอากาศหายใจ อยู่หลังบ้านทั้งๆ ที่ท่านเป็นเจ้าของบ้านที่ดินทั้งหมด โยมได้อยู่อย่างสบายบนตึกใหญ่แต่ปล่อยให้ท่านอดๆ อยากๆ ไม่สงสารท่านบ้างหรือ ? ”

“ โยมจัดอาหารถวายพระในห้องพระได้ทุกวัน แต่กับแม่ซึ่งเป็นพระในบ้านอีกองค์หนึ่ง โยมไม่เคยจัดหาให้

ที่จัดหามาให้อาตมานี่ สังเกตดู
โยมจัดมาอย่างประณีตเลยทีเดียว
เมื่อก่อนอาตมาไม่รู้ว่าอะไรเป็น
อะไรก็ฉันของโยมไปตามปกติ
แต่ตอนนี้บอกตรงๆ ว่ามันกลืน
ไม่ค่อยลงมาหลายวันแล้ว เพราะอาตมารู้ว่าอาตมาเป็นพระ
ในวัดไม่ควรจะเอาเปรียบพระในบ้านของโยม ”

“ อาตมาคิดมาหลายวันแล้ว ว่าจะพูดดีหรือไม่แต่เพราะเห็นใจแม่ของโยม สงสารโยมเพราะผลการกระทำของโยมจะตกแก่ตัวโยมต่อไปและลูกหลานเห็นโยมทำกับแม่เช่นนี้ มันก็จะจำเอาไปแล้วทำกับโยมบ้างและทำกันต่อๆ ไปไม่มีที่สิ้นสุด เพราะเห็นว่าแม่ทำกับยายได้เราก็ทำได้เหมือนกัน อาตมาพูดแล้วโยมจะโกรธจะเคืองอาตมาก็ตามใจเถอะ แต่ที่อาตมาพูดก็เพราะหวังดี โยมลองคิดดูก็แล้วกัน”

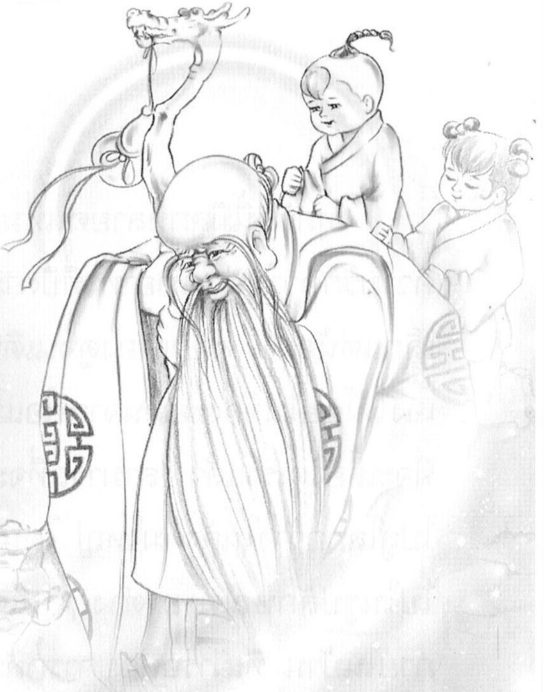
ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีแล่นเข้าจับหัวใจ ทำให้น้ำตาของคุณนายไหลพรั่งพรูด้วยความสำนึกเสียใจ สะอื้นพลางกราบลาสมเด็จฯ ท่าน โดยไม่กล่าวคำอำลาใดๆ

จากนั้นไม่นาน สมเด็จฯ ท่านก็ได้ทราบข่าวมาว่า คุณนายได้จัดการย้ายห้องแม่ให้ขึ้นไปอยู่ติดๆ กับห้องตน บนตึกใหญ่ ดูแลท่านอย่างดี ไม่ค่อยออกนอกบ้านเช่นแต่ก่อน และกว่าจะเข้าวัดมาหาสมเด็จฯ อีกก็ต่อเมื่อเวลาล่วงไปแล้วได้หลายเดือน...

นับเป็นบุญของคุณนายที่สามารถกลับตัวกลับใจได้ทัน มีเวลาที่จะสนองพระคุณบุพการีก่อนที่จะสายเกินไป ผิดกับบางคนกว่าจะรู้ว่าพ่อแม่เป็นพระในบ้านผู้ประเสริฐ ก็สายเสียแล้ว คือรู้ก็ต่อเมื่อท่านทั้งสองอวสานชีวิตจากโลกนี้ไปเสียแล้ว

พระโอวาท
ท่านผู้เฒ่าเซียน

คุณธรรมพื้นฐานข้อแรกของการเป็นมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์นั้นคือความสำนึกในกตัญญูรู้คุณ การแสดงความกตัญญูต่อบุพการีที่เลี้ยงดูเรามาแต่เล็กแต่น้อยนั้น ไม่ใช่เป็นเรื่องยากเลย บางคนอับอายที่จะกราบเท้าพ่อแม่ของตน บางคนอับอายที่จะบอกว่ารักพ่อรักแม่ ทำไมต้องอับอายกับสิ่งที่จะทำให้ท่านสุขใจ เราเป็นบุตรยังอยากให้พ่อแม่บอกว่ารักเราเลย พ่อแม่ก็ยังต้องการน้ำใจจากลูกเล็กๆ น้อยๆ

ทุกวันนี้มีลูกหลายคนที่มองข้ามส่วนนี้ มองข้ามถึงความรักความห่วงหาอาทรที่บิดามารดามอบให้กับเราตั้งแต่เล็กแต่น้อย คอยเลี้ยงดูจนเติบโตสามารถทำงานหาเงินเองได้โดยไม่ต้องขอเงินจากพ่อแม่ก็คิดว่าพ่อแม่หมดหน้าที่ที่จะเลี้ยงดูเราแล้ว สามารถที่จะเลี้ยงดูตัวเองได้แล้วก็เข้าไปสู่โลกกว้างในสังคมใหญ่ โดนสื่อหลอกล่อพาใจให้เตลิดไปในรูปลักษณ์มายาต่างๆ แต่ได้ลืมพุทธาทั้งสองที่อยู่ภายในบ้าน ที่เฝ้ารอคอยการกลับมาของเรา

ในปัจจุบันนี้จะหาลูกที่มีจิตกตัญญูสำนึกในบุญคุณพ่อแม่อย่างแท้จริงนั้นหายาก พ่อแม่ก็เปรียบเหมือนพุทธะสองพระองค์ จงนำจิตใจที่เคยบูชาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์เอาไปกราบไหว้บิดามารดาของตนเอง เมื่อเข้าใจแล้วก็จงนำไปคิดและปฏิบัติออกมา แสดงซึ่งน้ำใจของผู้เป็นลูกต่อบิดามารดา จงทราบไว้เถิดว่าไม่มีพ่อแม่คนไหนไม่รักลูกของตนเอง ถึงแม้ท่านจะดุด่าว่ากล่าวด้วยถ้อยคำที่หยาบคายก็ตาม แต่จิตใจภายในส่วนลึกนั้นต้องการให้ลูกเป็นคนดีด้วยกันทุกคน เพียงแต่เราต้องลดความดื้อรั้นและทิฐิลงไปบ้าง อย่าคิดเอาแต่ใจของตนเอง หรือคิดว่าตนเก่งกล้า

แล้ว ไม่ต้องพึ่งพ่อแม่แล้ว หากคิดเช่นนี้ เพียงแค่คิดยังไม่ได้ทำก็ผิดเสียแล้ว

อย่าปล่อยให้ท่านต้องหิวโหย อยู่อย่างเดียวดายในยามแก่ชรา พ่อแม่เลี้ยงดูลูกสิบคนยี่สิบคน เติบโตมีงานมีการทำได้ทุกคน แต่ลูกหลายคนกลับไม่สามารถเลี้ยงพ่อแม่ให้มีความสุขเหมือนดั่งที่พ่อแม่เคยเลี้ยงดูเรามา บุคคลเช่นนี้นรกอเวจีก็ไม่สามารถให้อภัย

จากก้อนเลือดก้อนเนื้อเล็กๆ เติบโตมีแขนมีขาครบสมบูรณ์และเติบใหญ่ได้ในโลกกว้าง มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายสมบูรณ์แข็งแรง ประกอบเป็นคนๆ หนึ่ง เป็นผู้ที่มีความคิดแตกต่างจากสัตว์เดรัจฉาน แต่ถ้าหากคนๆ นั้นไม่รู้จักทดแทนบุญคุณค่าน้ำนม หยาดเหงื่อแรงกายของบิดามารดาที่เลี้ยงดูเรามาแต่เล็กแต่น้อยนั้น ก็ไม่อาจเทียบกับสัตว์เดรัจฉานได้ ฉะนั้น ขอให้ระลึกถึงบุญคุณค่าน้ำนมของท่านให้มาก แม้น้ำทะเลจะลึกแสนลึก ท้องฟ้าจะกว้างใหญ่แค่ไหน หรือขุนเขาจะสูงสักปานใด ก็ไม่อาจที่จะเทียบกับค่าน้ำนมของมารดาที่ได้เลี้ยงดูเรามาจนป่านนี้

พระโอวาทหนึ่งในแปดเซียน มหาเทพหลี่เถียไกว่

น่าอนาถ คนปัจจุบันนี้ต้องมาพูดถึงเรื่องกตัญญู มีใครบ้างที่ไม่ได้เกิดจากพ่อแม่ แยกหน่อมาจากพ่อแม่ ได้รับการอุ้มชูทะนุถนอม ร่วมลำบากร่วมทุกข์ยากพ่อแม่ ไร้การศึกษาก็เลี้ยงดูตามประสาต้องทุกข์ต้องลำบาก ต้องเหนื่อยยากต้องฝ่าฟัน ตอนเล็กๆ ก็ยังไม่รู้สึกอะไร แต่พอโตขึ้นตัวเองได้รับการศึกษา มีหน้ามีตามีความรู้มีงานทำ หาเงินหาทองได้เป็นกอบเป็นกำ สร้างความสุขความสบายให้กับตัวเองได้มากมาย ก็ปลีกตัวไปหาความสุขความสบายส่วนตน ทิ้งผู้เฒ่าทั้งสองให้เหนื่อยยากลำบากอยู่ที่บ้าน ทิ้งความปวดร้าวเศร้าใจไว้กับท่านทั้งสองเพียงลำพัง

ปัจจุบันเราอยู่ดีมีสุขแล้ว เคยกลับไปถามถึงพ่อแม่ที่อยู่บ้าน เคยกลับไปให้ความอบอุ่น ให้กำลังใจ ให้การดูแลเอาใจใส่โดยไม่รังเกียจรังงอน ให้ความรู้สึกดีๆ ไม่ต้องให้ท่านกังวลใจ มีมากน้อยแค่ไหน หรือว่าพ่อแม่แก่เฒ่าแล้ว ใช้การไม่ได้แล้ว ก็ปล่อยให้ท่านมีชีวิตตามประสาคนแก่ แล้ววันหนึ่งกฎแห่งกรรมก็จะเวียนมาถึงเจ้าเช่นเดียวกัน เจ้าสอนลูกอย่างไร เจ้าปฏิบัติอย่างไรต่อพ่อแม่ต่อไปลูกหลานของเจ้าก็ปฏิบัติต่อเจ้าเช่นนั้น นี่คือกฎแห่งกรรม

วันนี้หากตัวเองไม่รื้อฟื้นจิตใจอันกตัญญู ปฏิบัติต่อพ่อแม่ของตัวเอง ต่อไปก็อย่าหวังเลยว่าจะมีลูกๆ หลานๆ กตัญญูต่อเจ้า ทั้งความประพฤติ ทั้งจิตใจ ทั้งความคิด เรามัวแต่ดูแลเอาใจใส่เพื่อนฝูงครอบครัวอันสุขสบายของตัวเอง มีไหมที่จะคิดถึงความแก่ชรา ความต้องการเอาอกเอาใจใส่ของพ่อแม่ หนึ่งมื้อให้อาหารอีกหนึ่งมื้อให้อีก ทำอย่างขอไปที เคยไหมที่จะกราบขอบคุณพ่อแม่อย่างซาบซึ้งใจ อย่างสำนึกจริงใจ มีแต่ตัดพ้อต่อว่าไม่มีที่สิ้นสุด มีแต่การขอร่ำไป จนพ่อแม่แก่หงอกก็วอนขอ พ่อแม่ก็ยังเป็นผู้ให้อยู่ตลอดไปอย่างเสมอต้นเสมอปลาย

มีวันไหนบ้างที่พ่อแม่ไม่รักเรา แล้วมีนาทีไหนที่เรารักพ่อแม่คิดถึงพ่อแม่ ถ้าหากไม่ลำบากอย่างที่สุด ถ้าหากไม่ทุกข์ก็คงจะไม่มาวิ่งหาพ่อหาแม่ขอความช่วยเหลือ สร้างความลำบากใจตั้งแต่เกิดจนถึงตาย หาความจริงใจไม่ได้ ใครล่ะจะเป็นผู้พิสูจน์ตัวเองว่าเป็นผู้กตัญญู ที่กระทำออกมาให้เพื่อนเขาเห็น ทำเอาหน้า ที่ลอยหน้าลอยตาอยู่ในสังคมอย่างสบาย อย่างเชิดชูหรูหรา อย่างมีคุณค่า อย่างที่คนอื่นเขาเคารพยกย่อง แต่เบื้องหลังถามตัวเองว่ามีความกตัญญูมีคุณค่าพอที่จะให้คนอื่นเขากราบไหว้หรือเปล่า จะสำนึกเปลี่ยนแปลงใจภายในของตัวเองหรือเปล่า

แม้วันนี้พ่อแม่จะตายจากไปแล้ว แต่จะทำยังไงเพื่อให้ลูกหลานให้ครอบครัว ให้ผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ได้มีความสุขความสบายใจ ใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า ความสุขของชีวิตไม่ใช่แสวงหาแค่เงินทองความสบายทางกายแค่นั้น ความโลภ อยาก อยาก อยาก ! ที่ไม่มีที่สิ้นสุด ชื่อเสียงเอาไปทำไมถ้าไม่มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ตัดพ้อต่อว่าทำไม ว่าผู้อื่นทำไม ทำไมไม่ย้อนมองดูตัวเอง สังคมเสื่อมไปถึงไหนแล้ว จิตใจเราก็ไม่เคยที่จะพัฒนาขึ้นมา เอาแต่สร้าง สร้าง

สร้าง ! สิ่งที่มองเห็น สิ่งที่เป็นกิเลสภายในไม่เคยขัดไม่เคยชะล้าง คิดหรือว่าสังคมเราจะเจริญรุ่งเรือง

คำว่า "กตัญญู" เป็นรากฐานแท้แก่นเดิมที่ควรจะมีในจิตใจของมนุษย์ทุกคน แต่น้อยคนที่จะขุดมันขึ้นมาสำนึกมันขึ้นมา เมื่อพ่อแม่แก่ชราก็ปล่อยปละละเลยให้ใช้ชีวิตอย่างลำพัง อย่างอ้างว้างเดียวดาย ก็เรายังไม่แก่นี่ ! จะไปคิดถึงความแก่ทำไม วัยรุ่นก็คิดแต่เพียงฉาบฉวยความสุขตรงหน้า ในเมื่อยังมีกำลังวังชา ตัวเองก็หยิ่งยโสอยู่ในสังคม ไม่เคยช่วยผู้ที่อ่อนแอ ผู้ที่รอคอยความอบอุ่นชีวิตในยามแก่เฒ่าของพ่อแม่สุดท้ายต้องการอะไร เงินทองหรือ? ในชีวิตขั้นสุดท้ายที่พ่อแม่ต้องการ ความสุขทางกายหรือ? อะไรล่ะ ! อยู่กับท่านสักสองชั่วโมงก็รู้สึกรำคาญแล้ว เหม็นสาบแล้ว รังเกียจแล้ว อย่างนี้หรือที่จะตอบแทนพ่อแม่ รู้ว่าท่านเป็นโรคร้ายก็ทำลายบั่นทอนสุขภาพจิตใจลงไป มีแต่หวังผลประโยชน์ มีแต่หวังผลความสุขสบาย มีแต่หาความสุขทางกายให้ตัวเองได้รับ มีแต่ความสำนึกเพียงผิวเผิน หนึ่งในร้อยจะหาได้สักกี่คนที่กตัญญู

พ่อแม่เราที่ตายจากไป ลองนึกๆ ดูเราเคยให้การกตัญญูตอบแทนท่านหรือเปล่า ชีวิตแล้วชีวิตเล่าผ่านมา

ใครล่ะจะมานั่งสั่งสอนเรื่องความกตัญญู มันควรที่จะเกิดจากความสำนึกจากเราเอง ถ้าหากวันนี้เราเกิดมาจากพ่อแม่แต่ขาดซึ่งจิตกตัญญู ก็เหมือนกับกาฝากดีๆ นี่เองที่สูบกินแต่ผลประโยชน์ ต้นไม้ที่โดนโคลนสูบนั้นก็เหลือแต่ซากรอวันตาย ไม่เหลืออะไรเลย ถ้าหากไม่สำนึก ต้นไม้ไร้รากย่อมขาดชีวิต ผู้ไร้กตัญญูก็ไม่ควรที่จะอยู่ในโลกนี้ สิ่งศักดิ์สิทธิ์พระองค์ใดบ้างที่ไม่มีความกตัญญูแล้วสำเร็จเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อนให้น้ำดื่มเพียงนิด กินเพียงหนึ่งมื้อยังรู้สึกสำนึกซาบซึ้งในบุญคุณของผู้อื่น แต่ผู้หุงหาอาหารให้เรากินตลอดชีวิต เรากลับละเลยไม่รู้ซึ้งถึงบุญคุณ

เราเหนื่อยยากหาเงินทองเลี้ยงดูพ่อแม่แค่ไม่กี่สิบปีก็บ่นว่าเหนื่อยหน่ายท้อแท้ ร่างกายสุขภาพของพ่อแม่ไม่แข็งแรงจะต้องให้ช่วยพยุงให้ช่วยดูแลแค่ไม่กี่สิบปีเรายังท้อแท้รำคาญใจ แล้วอย่างนี้สิ่งที่เรียกว่ากตัญญูมันอยู่ตรงไหน ? ความดีที่เคยทำมาปฏิบัติมา กราบไหว้พระกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ไม่สู้เราเอาใจใส่พ่อแม่ที่ยังคงอยู่ สอนให้ลูกหลานได้รู้จักถึงความกตัญญู ยินดีเมื่อลูกหลานก้าวเข้าสู่การบำเพ็ญธรรมเช่นนี้สังคมจึงจะสงบสุข

หากวันนี้เราผู้เป็นพ่อแม่เองจะต้องดำรงอยู่ในธรรม ในครรลอง รู้จักนำพาบุตรหลานให้สู่หนทางที่ถูก รู้จักฟังธรรม รู้จักกตัญญู โลกนี้จึงจะมีความหวัง ไม่ใช่ส่งเสริมให้ลูกเอาแต่แสวงหาทรัพย์ แสวงหาชื่อเสียง ทรัพย์ชื่อเสียงแสวงหาเท่าไหร่ก็ไม่รู้จักพอ มันยังไม่สายถ้าจะเริ่มต้นในวันนี้ แต่มันจะสายเมื่อไม่รู้จักที่จะเริ่มต้น

เราเลี้ยงดูเอาใจใส่ท่าน เราให้ความสบายอกสบายใจ มีไหมมือของท่านที่จะวอนขอต่อลูก มีแต่จะให้และให้ตลอดกาล ให้ตลอดไป ลูกๆ ทั้งหลายที่แล้วมาไม่เคยเลยที่จะเอาใจใส่ หรือแค่เพียงผิวเผินผ่านเลยไป จะสำนึกอย่างจริงใจนั้นก็หาไม่ พลาดผิดไปแล้วก็ยังคงได้รับการอภัยตลอดมา ลูกเจ็บนิดเจ็บหน่อย พ่อแม่ก็รีบร้อนเอาใจใส่ แต่บัดนี้ดูซิมือไม้แห้งกร้าน หน้าตาเหี่ยวย่น ผมเผ้าหงอกขาว ตาพร่ามัว วันนี้สองมือที่เคยให้ความอบอุ่นพรุ่งนี้ร่างกายไม่มีเรี่ยวแรงแล้ว ก็หวังจะให้ลูกผู้แข็งแรงเติบโตด้วยกันมาช่วยกันดูแลเอาใจใส่ท่านบ้าง หวังจะได้พึ่งยามแก่ หวังยามตายให้ลูกได้ปิดตาให้ ไม่เคยหวังอะไรนอกไปจากนี้.

พระโอวาท
พระโพธิสัตว์กวนอิม

เมื่อได้รู้ซึ้งถึงพระคุณอันประเสริฐของพ่อแม่ ต่อไปก็เป็นหน้าที่ของเราทุกคนที่จะต้องนำกลับไปปรนนิบัติท่าน ความผิดพลาดที่แล้วมานั้น บัดนี้ขอให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขตนเองเป็นลูกที่กตัญญู

โพธิสัตว์เศร้าใจยิ่งที่เห็นคนในยุคนี้ขาดซึ่งความกตัญญู ตลอดเวลาที่ผ่านมาเคยทำให้พ่อแม่เสียใจ แล้วเคยทำให้ ท่านเหล่านั้นดีใจบ้างหรือไม่

ยิ่งกาลเวลาคับขัน ความกตัญญูก็พลิกผัน บุตรมิกตัญญูต่อพ่อแม่ พ่อแม่ก็มิอยู่ในครรลอง ความถูกต้องกลับกลายเป็นความมิถูกต้อง แยกมิออกว่าพ่อแม่กตัญญูต่อลูกหรือลูกกตัญญูต่อพ่อแม่ บัดนี้ให้ย้อนคิดถึงความผิดที่ผ่านมาที่เคยล้มลุกคลุกคลาน ใครเล่าให้อภัยและปลอบใจอยู่ด้านข้าง ยามร้องไห้คราใด มิวายมืออุ่นทั้งสองข้างเข้าประคองโอบอุ้ม เมื่อเราเหน็ดเหนื่อยจงนึกถึงพ่อแม่ท่านเหน็ดเหนื่อย ยามทุกข์ใจไร้คนปลอบใจ จงคิดจงย้อนว่าเราเคยปลอบใจพ่อแม่เราบ้างหรือไม่

หนี้บุญคุณอันยิ่งใหญ่นี้จะต้องเร่งทดแทน มหาเมตตาที่ยิ่งใหญ่คือฉุดช่วยวิญญาณพ่อแม่ ชักนำให้เข้าสู่การบำเพ็ญธรรมด้วยกัน.

พระโอวาท ท่านผู้เฒ่าเซียน

เราต้องรู้ว่าการเกิดเป็นคนนั้นประเสริฐยิ่ง แม้สัตว์เดรัจฉานบางจำพวกยังรู้ถึงความกตัญญู รู้ที่จะหาอาหารมาให้แม่กิน เราลองสำนึกย้อนดูว่าเราเติบโตมาจนบัดนี้ เคยพาพ่อ

แม่ออกไปเที่ยว ออกไปกินอาหารที่ไหนดีๆ มีบ้างหรือไม่ หรือปล่อยให้ท่านเก็บผักเก็บหญ้ากินข้างทาง ปล่อยให้ท่านนั้นนอนในบ้านที่โกโรโกโส ส่วนตัวเจ้าเองออกไปปลูกสร้างบ้านใหม่ อยู่กินกับครอบครัวอย่างสบายใจ ลูกเช่นนี้มิสมควรที่จะได้ชื่อว่าเป็นลูกกตัญญู

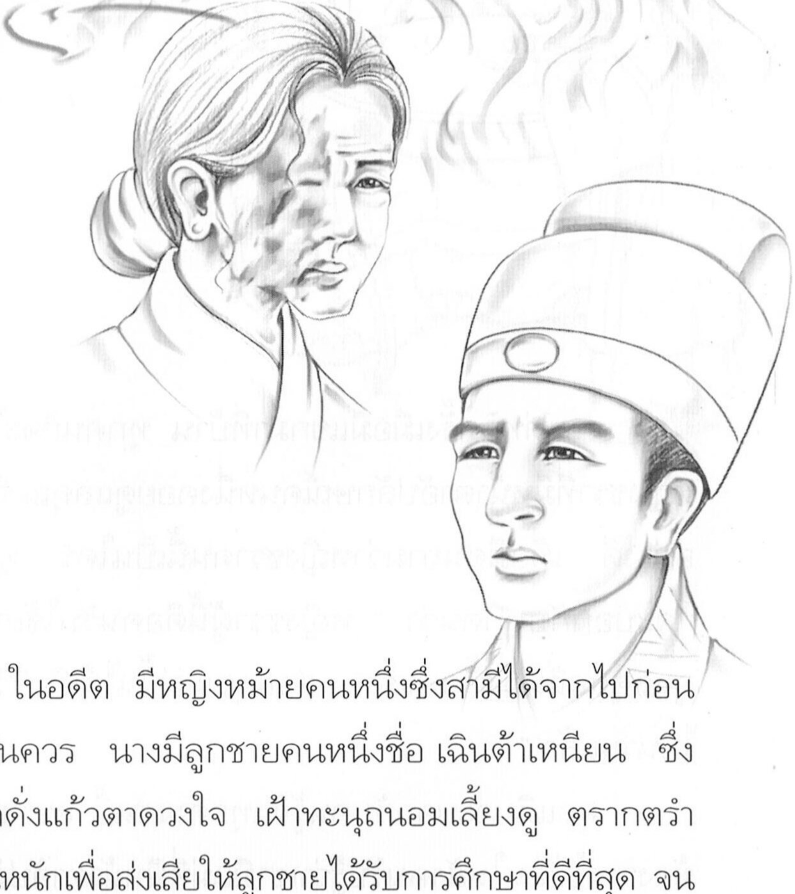
พ่อแม่ทุกข์ยากเท่าไรเลี้ยงดูเราจนเติบโต แต่เมื่อเราเติบโตแล้วกลับไม่เห็นถึงคุณค่า ไม่นึกถึงคุณค่าของความเป็นพ่อแม่ กลับไม่รู้ถึงที่จะกตัญญู ท่านลำบากมากเท่าไหร่เรายิ่งจะต้องตอบแทนท่านให้ได้รับความสุข ให้ได้รับความสบายใจมากเท่านั้น

หวนคำนึงดูตั้งแต่เล็กเถียงพ่อแม่ไปกี่คำ ท่านพูดท่านสั่งสอนเราเพียงนิดหน่อย เราก็เถียงฉอดๆ สิ่งที่ท่านเตือนเราล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ทั้งสิ้น เรายังเด็กเรายังไม่รู้ถึงโลกกว้างว่ามีพิษสงร้ายแรงเพียงใด เด็กบางคนหัวรั้นหัวดื้อ พ่อแม่สั่งสอนไม่เคยจำใส่ใจ กลับว่ากล่าวพ่อแม่อีก แล้วก็โผงผางออกไปข้างนอก คบหาเพื่อนที่ ไม่ดีพากันทำให้ชีวิตที่พ่อแม่ได้ให้กำเนิดออกมานั้นตกต่ำเข้าไปอีก ลองคิดดูว่าแม้ยุงเพียงตัวเดียวที่ไต่ตอมเรา พ่อ

แม่ยังทะนุถนอมคิดหายามารักษาฟูมฟัก แล้วตัวเจ้านำร่างกายอันนี้ที่พ่อแม่ให้ตั้งแต่เส้นผมจรดปลายเท้าทำให้เกิดบาดแผลกี่แห่งแล้ว ทำให้ร่างกายเสียหายไปเท่าไหร่ พ่อแม่ยังไม่กล้าทำอะไรให้ร่างกายของเจ้าเสียหายเลือดตกยางออกแม้เพียงนิดเดียว แต่ตัวเจ้าเองกลับไม่รักษาตัวเอง พ่อแม่จะเจ็บปวดสักเท่าไหร่

หากเพียงคิดว่าให้ท่านนั้นได้กินอาหารที่ดีๆ แพงๆ ได้อยู่กินในบ้านที่สุขโอ่อ่าแค่นั้นก็พอ แค่นั้นพอจริงหรือไม่ สิ่งที่พ่อแม่ต้องการที่สุดคืออะไร ? คือความรักความเอาใจใส่จากลูกทุกคน แม้ลูกนั้นจะยากจนแยกครอบครัวออกไป ไม่มีเงินทองจะเลี้ยงพ่อแม่ แต่ขอเพียงลูกนั้นรักและเอาใจใส่พ่อแม่ ไม่ทอดทิ้งให้ท่านนั้นต้องอยู่โดดเดี่ยวเดียวดาย แค่นี้ท่านก็เป็นสุขใจแล้ว เงินทองของนอกกายมิใช่เป็นสิ่งที่เที่ยงแท้ อย่ามัวแต่ฝักใฝ่ ใฝ่หามาบำรุงบำเรอร่างกายจนลืมนึกถึงความกตัญญูต่อท่านเสีย มิฉะนั้น หากไร้ซึ่งบุพการีเจ้าจะต้องเสียใจภายหลัง.

ใบหน้าแม่

ในอดีต มีหญิงหม้ายคนหนึ่งซึ่งสามีได้จากไปก่อนเวลาอันควร นางมีลูกชายคนหนึ่งชื่อ เฉินต้าเหนียน ซึ่งนางรักดั่งแก้วตาดวงใจ เฝ้าทะนุถนอมเลี้ยงดู ตรากตรำทำงานหนักเพื่อส่งเสียให้ลูกชายได้รับการศึกษาที่ดีที่สุด จนเมื่อลูกชายสำเร็จการศึกษา ก็ได้เข้ารับราชการมีตำแหน่งใหญ่โต ทำให้ฐานะของครอบครัวดีขึ้น มีหน้ามีตาและเป็นที่รู้จักของสังคม

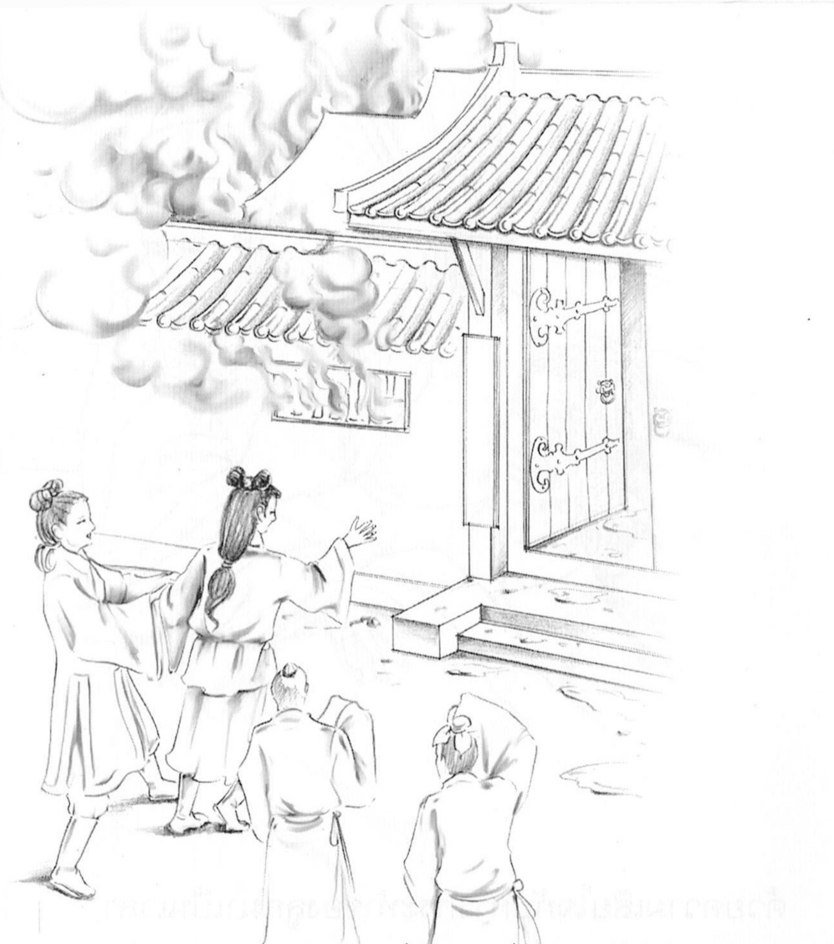
แต่ทุกครั้งเมื่อมีแขกมาที่บ้าน ทุกคนก็จะได้เห็นหญิงชราที่มีหน้าตาอัปลักษณ์คนหนึ่งคอยดูแลคุณเฉินเป็นอย่างดี เมื่อมีคนถามว่าหญิงชราคนนี้เป็นใคร คุณเฉินก็จะบอกกับทุกคนว่า " หญิงชราผู้นี้คือคนรับใช้เก่าแก่ที่ดูแลคุณเฉินมาตั้งแต่เล็ก ส่วนคุณแม่นั้นได้เสียชีวิตจากไปนานแล้ว "

คุณเฉินจะบอกกับคนรู้จักทุกคนเช่นนี้ เพราะเขาไม่ต้องการให้คนในสังคมรับรู้ว่าเขามีแม่ที่มีหน้าตาอัปลักษณ์เป็นที่น่ารังเกียจ เพื่อเป็นการรักษาภาพพจน์และชื่อเสียงของตนเอาไว้ โดยที่คุณเฉินไม่เคยรู้เลยว่าคำพูดนั้นได้ไปทำร้ายจิตใจของผู้เป็นแม่ให้ปวดร้าวยิ่งนัก

ด้วยความเสียใจกับการกระทำของลูกมาเป็นเวลานาน จึงทำให้ผู้เป็นแม่ถึงกับล้มป่วยลงด้วยความตรอมใจ วันหนึ่ง ขณะคุณเฉินได้เข้าไปเยี่ยมดูอาการของแม่ที่ห้องพัก คุณแม่จึงได้โอกาสเล่าเรื่องราวในอดีตให้คุณเฉินฟัง

" ลูกเอ๋ย ! แม่ของเจ้าน่ารังเกียจมากนักใช่มั้ย แม่คงทำให้เจ้าอับอายขายหน้า ลูกเอ๋ย ! เจ้าเคยรู้ไม๊ว่าทำไมหน้าแม่จึงอัปลักษณ์เช่นนี้ ความจริงแล้วหน้าของแม่ไม่ได้เป็นอย่างที่เจ้าเห็นมาตั้งแต่เกิดหรอก

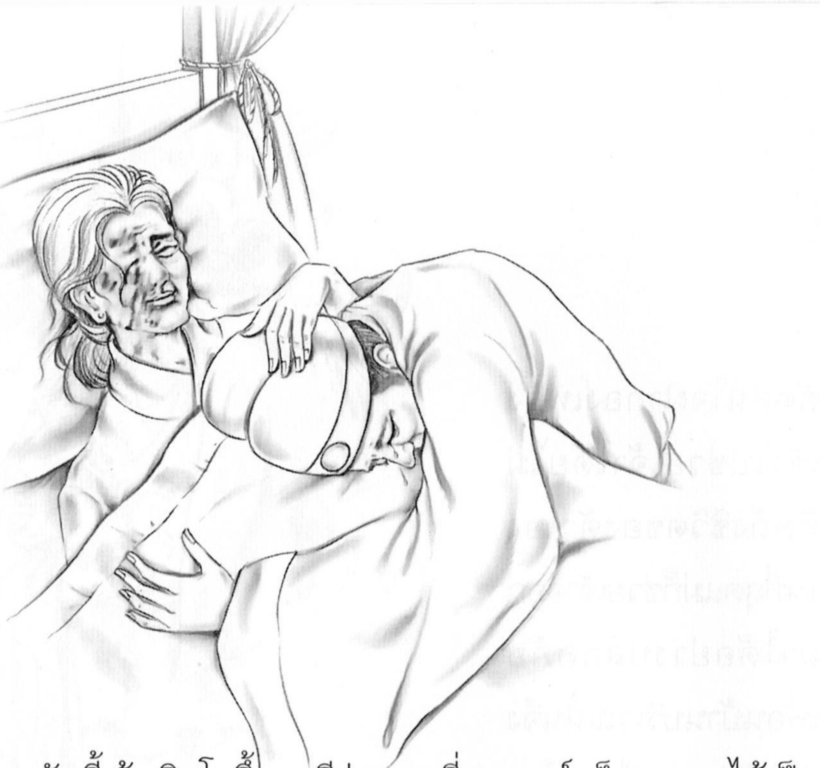

แต่เป็นเพราะเมื่อตอนที่เจ้าอายุได้ 4 เดือน บ้านของเราเกิดไฟไหม้ ทุกคนต่างหนีเอาตัวรอดออกมาได้เหลือแต่เจ้าคนเดียวที่ติดอยู่ในบ้าน สิ่งเดียวที่แม่คิดตอนนั้นคือหาทางเข้าไปช่วยเจ้าออกมาให้ได้ แต่เพราะในวันนั้นมีลมพัดแรงทำให้ไฟลุกโหม ทุกคนต่างฉุดรั้งแม่ไว้ไม่ให้เข้าไปเพราะกลัวจะได้รับอันตราย แม่เองก็รู้ว่าโอกาสที่จะรอดออกมานั้นมีน้อย แต่เป็นห่วงว่าเจ้าจะได้รับอันตราย แม่จึง

ตัดสินใจฝ่ากองเพลิง
เข้าไปช่วยเจ้าโดยไม่
คิดถึงชีวิตของตัวเอง
ในที่สุดแม่ก็ช่วยเจ้าออก
มาได้อย่างปลอดภัย
เพื่อนบ้านบริเวณนั้นจึง
ช่วยกันพาแม่ไปส่งโรง
พยาบาล เมื่อฟื้นขึ้นมา
ได้รู้ว่าเจ้าปลอดภัยแม่
ก็ดีใจแล้ว แม้ร่างกาย
ของแม่จะได้รับบาดเจ็บ
ใบหน้าจะเสียโฉมไปแม่
ก็ไม่เสียดาย

ลูกเอ๋ย แม่ต้อง
ขอโทษเจ้าด้วย แม่ไม่ได้ตั้งใจที่จะทำให้เจ้าต้องอับอายที่มี
แม่หน้าตาอัปลักษณ์ไม่สวยเหมือนแม่ของคนอื่น

วันนี้เจ้าเติบโตขึ้นมามีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ได้เป็นเจ้าคนนายคนแม่ก็ยินดีกับเจ้าด้วย แม่ไม่ได้ต้องการอะไรจากเจ้า หวังเพียงให้ลูกของแม่เป็นคนดีมีคุณธรรม แม่ก็พอใจแล้ว ”

เมื่อคุณเฉินได้ฟังเรื่องราวจากปากของผู้เป็นแม่ ก็รู้สึกสำนึกผิดในสิ่งที่ตนได้เคยกระทำต่อแม่ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาคุณเฉินได้เปลี่ยนแปลงตนเองเป็นคนใหม่ คอยดูแลปรนนิบัติแม่เป็นอย่างดี เมื่อมีแขกมาที่บ้านคุณเฉินจะแนะนำให้ทุกคนได้รู้จักกับคุณแม่ และกล่าวยกย่องด้วยความภูมิใจว่าตนนั้นเป็นผู้ที่โชคดีที่มีคุณแม่ที่ประเสริฐที่สุด

พระโอวาทพระโพธิสัตว์กวนอิม

ความกตัญญูคือความรู้สึกที่ฝังลึกอยู่ในจิตใจเราทุกคน บิดามารดาคือใครในภาพพจน์ของตัวเรา คือคนรับใช้หรือคนที่คอยบริการให้กับเรา หรือผู้ที่เราสามารถดุด่าว่ากล่าวได้ใช่หรือไม่ พ่อแม่ของปราชญ์เมธีคือพระพุทธะที่อยู่ในภาพพจน์ของคำเหล่านั้น ลองนึกถามใจตัวเองดูว่าพระพุทธะที่แท้จริงที่อยู่ในใจของเราคือใคร คือพระพุทธรูปที่อยู่ในวัดวาอาราม คือพระสงฆ์องค์เจ้าที่เรากราบไหว้ใช่หรือไม่ ?

ในครั้งอดีตที่เรายังมีกายนี้ พระบิดาของเราได้ทำความผิดอย่างร้ายแรง นั่นเพราะความมีกิเลสอวิชชาที่ครอบงำ แต่เราผู้เป็นธิดาของพระองค์มิสามารถทนเห็นความชั่วร้ายที่ท่านได้กระทำผิดต่อไปได้ แม้เราจะตักเตือนอย่างไรก็ไม่เป็นผล แต่ความรู้สึกที่ฝังลึกอยู่ในใจนั้นเป็นความเจ็บปวดรวดร้าว มีสิ่งเดียวที่เราจะสามารถฉุดช่วย

พระบิดาได้นั่นคือความดี เราจะต้องทำความดี สร้างความดีกับเหล่าเวไนย์ทุกผู้คนเพื่อนำกุศลเหล่านั้นอุทิศให้กับพระบิดา ถึงแม้ว่าพระบิดาจะกล่าวหาว่าเราเป็นธิดาไร้ความกตัญญู แต่ความจริงแล้วไม่ได้เป็นเช่นนั้นเลย ความกตัญญูใช่เพียงการปรนนิบัติให้มีความสุข แต่ความกตัญญูคือความดีงามที่อยู่ในจิตใจของพุทธะทุกๆ คน พระบิดา

ของเราที่สร้างความชั่วร้ายไว้มากมายได้กระทำผิดไว้มากมายจนไม่สามารถที่จะลบล้างได้ ผลสุดท้ายอะไรที่ทำให้พระบิดาของเราสำนึก เบื้องบนได้ทดสอบถึงความจริงใจของเราที่มีต่อพระบิดา จึงต้องใช้ดวงตา ใช้แขนแลกกับบาปที่พระบิดาได้สร้าง หากตอนนี้พ่อแม่เราไม่สบายอย่างหนัก เราจะต้องใช้กายนี้อุทิศให้เสมอ เราจะยอมหรือไม่บ่อยครั้งอาจพูดได้ แต่พอเวลามาถึงเป็นอย่างไร ทุกคนย่อมมีความเห็นแก่ตัวในตัวตน

ธรรมะถูกส่งมาเพื่อให้พุทธจิตของเรานั้นสว่างไสวให้พบถึงความกตัญญู ให้สำนึกถึงความดีงาม เราทุกคนลองคิดดูตั้งแต่เล็กจนโต พ่อแม่ได้มอบสิ่งใดให้กับเรามันมีแต่เป็นเพียงความรักความบริสุทธิ์ที่มอบให้ เพราะฉะนั้น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเราจึงสามารถทำให้พระบิดารู้จักสำนึกกระทำแต่ความดี นั่นเป็นสิ่งที่เราพึงปรารถนาอย่างที่สุด ไม่ว่าจะแลกด้วยเลือดเนื้อหรือจิตใจ อย่างไรก็ตามหากเราทุกคนรู้สำนึก เราจะปฏิบัติได้เช่นกัน เพราะฉะนั้นอะไรคือความกตัญญูที่ยิ่งใหญ่ ก็คือบำเพ็ญตนให้หลุดพ้น หลุดพ้นจากห้วงแห่งกรรมที่สร้างมา

จิตเมตตาคือจิตที่บริสุทธิ์ที่พ่อแม่มอบให้กับเรา ขอให้เรารู้สำนึกรีบตอบแทนคุณที่ท่านได้ให้ไว้ ไม่ว่าพ่อแม่จะดีเลวชั่วร้ายอย่างไรก็ตาม ท่านก็คือพ่อแม่ของเรา ต่อให้เราคิดว่าพ่อแม่มิได้เลี้ยงดูเรามาตั้งแต่เด็กจนเติบใหญ่ ท่านก็คือพ่อแม่ของเรา ในโลกนี้ไม่มีความดีใดที่จะเปรียบเทียบเท่าได้กับความกตัญญูทั้งสิ้น หากเราทำดีทุกอย่าง แต่ขาดซึ่งความกตัญญูก็ขอให้รู้ว่าความดีที่ทำกันมานั้นไร้ประโยชน์โดยสิ้นเชิง เราอยากให้ท่านทั้งหลายรู้ซึ้งถึงความกตัญญูให้มากกว่านี้ รู้สำนึกรู้พินิจตรึกตรองให้มากกว่านี้ พ่อแม่คือพระเจ้าที่อยู่ในใจ พ่อแม่คือสมบัติล้ำค่าที่อยู่ในใจ พ่อแม่คือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่วิเศษที่สุดมากกว่าสิ่งใด เงินทองมากมายมิสามารถเทียบเท่ากับจิตใจของพ่อแม่ได้เลย

ย้อนถึงอดีตจวบปัจจุบัน อุ้งมือและเท้าที่พ่อแม่ทำงานงกๆ อยู่นอกบ้านมีความเหน็ดเหนื่อยเพียงใด บางครอบครัวแทบไม่มีจะกิน แต่พ่อแม่ก็สามารถอดออมให้กับลูกๆ ได้ ซึ่งความเหน็ดเหนื่อยมิเคยปริปากบ่น เราทุกคนผู้เป็นลูกมีแต่ความสนุกรื่นเริง ไม่รู้ถึงความทุกข์ยากลำบากของพ่อแม่ วันนี้เราเป็นลูก ในวันต่อไปเราได้ขึ้นชื่อ

ว่าเป็นพ่อแม่ของคน เราก็จะสำนึกถึงความดีอันนั้นของพ่อแม่ได้

คนที่เป็นพ่อแม่แล้วคงจะรู้ซึ้งถึงความลำบากที่พ่อแม่ได้กระทำให้กับเรา ความสำนึกมีได้อยู่ชั่วขณะ หากเราคิดที่จะสำนึก ถึงแม้พ่อแม่ที่ตายจากไป เราคิดว่าเขาตายจากเราไปแล้วก็หมดบุญเพียงเท่านี้ แต่เราเคยรู้สึกบ้างหรือไม่ว่าใจของพ่อแม่ที่มีให้กับลูกไม่เคยมีวันดับ ไม่มีสิ่งใดสามารถมาแยกให้ขาดกันได้ บางครั้งเราออกไปเที่ยวนอกบ้าน เรามีแต่ความสนุกสนาน แต่พ่อแม่ที่อยู่ที่บ้านเราเคยนึกถึงท่านบ้างไหม แต่พ่อแม่นั้นเวลาตนมีความสุขก็จะนึกถึงลูกอยู่ตลอดเวลา ไม่กล้าที่จะได้รับความสุขนั้นแต่เพียงผู้เดียว เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้เราควรเร่งสำนึก.

พระโอวาท พระพุทธะจี้กง

หากไม่มีจิตสำนึกที่จริงจังแล้ว จะกล่าวให้ใครฟังได้ว่าเรามีความกตัญญู บิดามารดาเฝ้าอบรมสั่งสอนเหนื่อยยากด้วยจิตที่ไม่เคยท้อถอยเหนื่อยหน่าย ยอมรับทุกสิ่งทุกอย่าง กากขมหรือหวานที่คายจากลูกก็ยอมรับด้วยตัวเอง ยากลำบากแค่ไหนแต่ก็ถ่ายทอดด้วยรอยยิ้มให้ปรากฏในสายตาของลูกมีแต่คิดจะขอ ขอจากผู้เป็นพ่อ ขอจากผู้เป็นแม่ แล้วเมื่อไหร่จะเป็นผู้ให้ รักของพ่อแม่หากเอ่ยไป

๑ วัน ๒ วัน ๓ วัน ๑ ปี ๒ ปี ๓ ปี มิอาจกล่าวได้จบความ แต่ไม่จำเป็นต้องกล่าว จิตสำนึกในใจของตนขอให้แสดงออกมา แค่นั้นพ่อแม่ก็ชื่นใจ แม้ครอบครัวลำบากกัดฟันสู้ทนอยู่ร่วมกัน แม้ข้าวเปล่าลูกยื่นให้ด้วยความรักและจริงใจก็ยังกินและกลืนลงไปด้วยความหวานชื่น แต่กับข้าวที่เอร็ดอร่อยโยนลงบนโต๊ะ ตะโกนเรียกพ่อแม่ให้กินข้าวอย่างหยาบคายไร้มารยาท ที่นอนอันอบอุ่นอันหรูหรา สิ่งเหล่านี้มิใช่สิ่งที่พ่อแม่ต้องการ

สิ่งที่พ่อแม่ต้องการจากลูกที่แท้จริงคืออะไร ? ลูก ๕ คนจะได้ดังใจสักคนมีหรือไม่ จิตใจบิดามารดาเงินทองไม่ใช่สิ่งที่ต้องการ แต่ต้องการอะไรจากลูก เรามีให้ได้หรือไม่ ทำได้หรือไม่ ? เราทดแทนสิ่งที่พ่อแม่อยากได้ ทำได้หรือไม่ ? คำดุด่าเพียงเล็กน้อยเจ้าก็ไม่พอใจ คำติคำสอนจากพ่อแม่เจ้าก็ดื้อดึงไม่รับฟัง พุทธอริยเจ้าเหนื่อยหน่ายที่จะสอนเวไนยสัตว์ เพราะสิ่งเหล่านี้ธรรมชาติเป็นผู้ส่งมาให้อยู่ในจิตใจ ที่จริงแล้วจะออกมาจากจิตสำนึกของตนเอง ความกตัญญูนั้นไม่จำเป็นต้องสั่งต้องสอนแล้วเหตุใดเวไนย์ปัจจุบันน่าเวทนา แม้แต่คำที่จะไต่ถาม

พ่อแม่ในยามกลับจากทำงานว่าเหนื่อยหรือเปล่าค่ะพ่อ ! เหนื่อยหรือเปล่าครับแม่ ! มีบ้างหรือไม่

ย้อนคิดถึงอดีต ผู้ชายแม้ว่าเราจะไม่เคยได้ตั้งครรภ์ ไม่เคยได้รู้ถึงความเจ็บปวดของการอุ้มท้องนานถึง ๙ เดือน ๑๐ เดือน แต่เจ้าพึงระลึกไว้ เกิดเป็นชายหากไร้ความกตัญญูน่าอายสิ้นดี เกิดเป็นชายหากไร้ความกตัญญูหาสู้เดรัจฉานได้ไม่ สัตว์เดรัจฉานรู้รักและทะนุถนอมลูก ลูกก็รู้จักกตัญญู เราผู้เป็นคนกายสังขารครบสมบูรณ์ หากไม่คำนึงถึงความรักของพ่อแม่ในวันนี้ แล้วลูกหลานของเราข้างหลังจะมีความกตัญญูต่อเราได้อย่างไร ยามหลับยามตื่นแม่ก็คอยเป็นห่วง เจ็บปวดเล็กน้อย บิดามารดาดิ้นรนหวาดผวายิ่งกว่า สิ่งที่เราตอบแทนให้กับพ่อแม่ที่เคยได้เลี้ยงดูเรามาจนเป็นสุภาพบุรุษสุภาพสตรี มีร่างกายสังขารอันงดงาม ถ้าหากไม่ด้วยบุญคุณอันยิ่งใหญ่ก็หามีเราวันนี้ไม่ รักของแม่ตอบแทนแล้วตอบแทนอีก แม้จะกรีดเนื้อเอาหยดเลือดเขียนถึงความกตัญญูก็ยากที่จะลบล้างหรือทดแทนให้หมดสิ้น หยาดเหงื่อแรงกายมิเคยบ่นเคยว่ารักทะนุถนอมรักษาให้ความอบอุ่น

การกตัญญูของเราควรจะแสดงออกก่อนที่ท่านเหล่านั้นจะจากจร บางคนบางครอบครัวรอจนปิดฝาโลงแล้วก็ยังไม่สำนึก ทุกคนอย่าให้ถึงเวลานั้นจึงจะสำนึก รีบบำเพ็ญธรรมทั้งครอบครัวและกตัญญูต่อพ่อแม่ ความหวังของเราสำเร็จเพียงหนึ่ง ครอบครัวต่างสุขสันต์ บรรพชนก็ปลื้มยินดี อกตัญญูเพียงหนึ่ง ครอบครัวก็แตกแยกเดือดร้อนกันทั้งบ้าน ไม่มีใครที่สามารถจะชำระจิตใจของใครได้ กาลเวลาไร้เยื่อใย หากไม่พยายามแก้ไขขัดเกลาตัวเราอีกบรรพชนต้องหมองหม่น รีบขัดเกลาใจให้ใสดังเดิม รู้คุณทดแทนคุณอย่าหมกมุ่นในอบาย รู้คุณพ่อแม่ไซร้สักวันผลสนอง น้ำตานองจะโทษใคร.

พระโอวาท
พระโพธิสัตว์กวนอิม

ก่อนที่บุพการีจะให้กำเนิดเรามานั้น ใบหน้าของท่านล้วนงดงามผ่องใส แต่หลังจากนั้นเมื่อท่านได้ให้กำเนิดชีวิตน้อยๆ ออกมาแล้ว ด้วยความเจ็บปวดทุกข์ทรมาน รู้หรือไม่ว่ากว่าที่เราจะได้เกิดออกมานั้น พ่อแม่ต้องทุกข์ทรมานเพียงใด ความเจ็บปวดของท่านเรามิอาจที่จะหยั่งรู้ถึงจิตใจได้ ให้กำเนิดเรามาแล้วยังต้องเลี้ยงดูเอาใจใส่ดูแลโอบอุ้มทะนุถนอมดัง

แก้วตาดวงใจ เหตุนี้จึงทำให้กายาของบุพการีต้องทรุดโทรมผ่ายผอมโรยรา

พ่อแม่นั้นมอบความรักความอบอุ่นให้กับลูกดุจดวงตะวันจันทราที่ฉายส่องทั่วปฐพี ไม่เคยห่างหายเลย แม้บุตรนั้นจะประพฤติตัวไม่ดีอย่างไร แต่พ่อแม่ก็ให้อภัยอยู่เสมอ แล้วบุตรทั้งหลายยามที่เรานั้นไม่พอใจพ่อแม่ เราให้อภัยพ่อแม่หรือไม่ เรามักจะให้อภัยตัวเองอยู่เสมอๆ แต่กับพ่อแม่นั้นหากท่านทำไม่ถูกใจเรา เราก็ไม่พอใจ แสดงสีหน้ากิริยาโมโหโกรธท่าน รู้หรือไม่ท่านเจ็บปวดเพียงไร

ลองย้อนคิดดูซิว่าตั้งแต่เล็กนั้น ใครเล่าโอบอุ้มเลี้ยงดูเรา ยุงมิให้ไต่ไรมิให้ตอม ทะนุถนอมดั่งดวงใจ ยามลูกป่วยไข้ใครเล่าทุกข์ใจยิ่งกว่าพันหมื่นเท่า ที่เคยผิดต่อบุพการีของตนเอง วาจาพูดจาให้บุพการีต้องช้ำใจ กายนี้มาจากไหน บุพการีให้มาใช่หรือไม่ บางครั้งก็นำกายนี้ไปทำสิ่งไม่ดี รู้ไหมว่าบุพการีเจ็บช้ำเพียงใด หากเป็นบุตรกตัญญูจริงแล้วจะไม่นำกายนี้ไปกระทำสิ่งที่มิดีเลย บุตรกตัญญูจะทนุถนอมกายสังขารนี้ดั่งทะนุถนอมกายของบุพการีตน.

พระโอวาทพระพุทธะจี้กง

เมื่อดูจากกาลก่อน การปฏิบัติบำเพ็ญของลูกกตัญญูในสมัยโบราณ หากมาเทียบกับเราในปัจจุบันยิ่งห่างกันนัก หากเรายังปฏิบัติตนอยู่เช่นนี้ ถือได้ว่าเป็นลูกอกตัญญูที่สุดในสมัยนั้น ความกตัญญูเป็นพื้นฐานของมนุษย์ไม่ว่าคัมภีร์ใดจะมากมายก็มิสามารถจะจารึกความลึกซึ้งของมันได้หมด มันเป็นพื้นฐานเป็นรากอยู่ในจิตใจของมนุษย์ ต้องอาศัยการปฏิบัติ มิใช่เพียงการสำนึกเท่านั้น ความกตัญญูมิใช่ร้องไห้ต่อพ่อแม่แล้วสำนึกว่าผิดไปแล้วแค่นั้น ความกตัญญูมิใช่ให้พ่อแม่ได้กินอิ่มหนำสามมื้อเท่านั้น ความกตัญญูมิใช่ให้แค่ความสบายอกสบายใจแก่พ่อแม่เท่านั้น หรือความกตัญญูมิใช่ต่างๆ นานามากมายที่จารึกไว้ในคัมภีร์เท่านั้น แต่ความกตัญญูสามารถปรากฏได้ในจิตใจของเราเอง ในการกระทำของเรา ลองพิจารณาตัวเองซิ วันนี้ทำให้พ่อแม่ต้องเจ็บปวดรวดร้าวใจบ้างหรือไม่ วันนี้ต้องทำให้พ่อแม่เป็นกังวลต่อเราหรือไม่ วันนี้เคยทำให้พ่อ

ลูกกตัญญู

แม่ได้ยิ้มแย้มแจ่มใส ออกมาได้แล้วหรือยัง แล้วรู้หรือไม่ว่าความกตัญญูต้องเริ่มจากจุดไหน ลองรำลึกย้อนถึงใบหน้าที่มีแต่ความเมตตาในจิตใจของผู้เป็นพ่อและแม่ นึกถึงร่างกายของท่านที่เคยหนุ่มแน่นกำยำ และค่อยๆ แก่ชราลงด้วยการทำงานหนัก ใช้แรงงานแลกเงินจับจ่ายใช้สอยในครอบครัวโดยไม่รู้จักเหน็ดจักเหนื่อย นึกถึงคำพูดกล่าวสอนคำแล้วคำเล่าที่เตือนเราอย่างที่หาคณานับไม่ได้ กี่ครั้งที่ท่านต้องโมโหเพราะเรา กี่ครั้งที่ท่านต้องหลั่งน้ำตาความปวดร้าวในอก

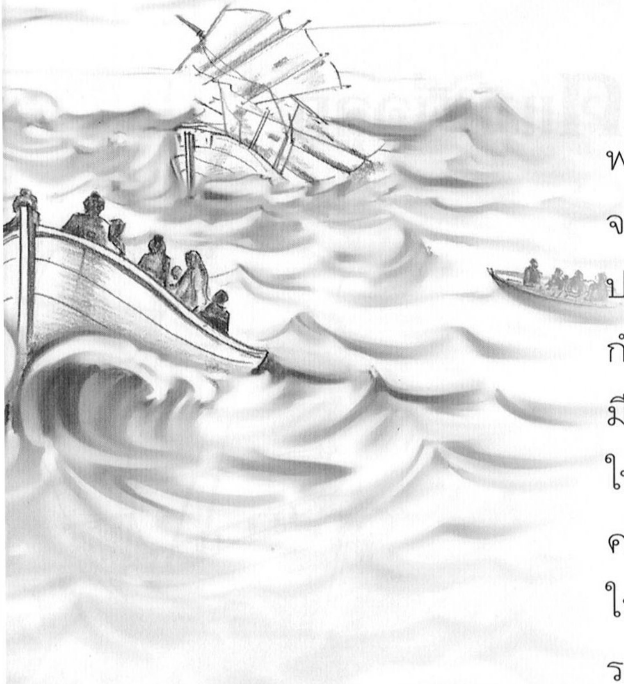
ของผู้เป็นพ่อเป็นแม่ มิเคยถ่ายทอดให้ลูกได้รับรู้ สีหน้าที่แสดงออกทุกวันเพื่อให้ลูกแจ่มใส เติบโตขึ้นมาเป็นคนดี มีมโนธรรมสำนึก มีจิตใจที่ระลึกถึงคุณคน ถึงแม้จะไม่ได้รับการตอบแทนจากลูก แต่ก็ยังคงมีจิตใจอย่างเช่นนั้นเรื่อยไป

กาลเวลาทำให้ท่านแก่ชราลง เราเคยนึกรังเกียจในความแก่ชราของพ่อแม่เราหรือไม่ ในจิตใจส่วนลึกเคยนึกละอายใจที่มีพ่อแม่หน้าตาไม่สะสวยหรือไม่ ในจิตใจของเราเคยรังเกียจดูแคลนว่าท่านเป็นผู้ที่ยากจน เป็นผู้ที่ไม่มีประโยชน์แล้วหรือสำหรับเรา ในจิตใจส่วนลึกนั้นหากมีให้ถอนรากถอนโคน เอาความนึกคิดเหล่านั้นออกไปเสีย ปฏิบัติตนปฏิบัติตัวเป็นคนใหม่ ใส่รากธรรมแห่งความกตัญญูลงไปให้เต็มที่ ปฏิบัติจิตใจแห่งความกตัญญูต่อคุณพ่อคุณแม่จนสุดความสามารถในขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ อย่ารอที่จะโอบกอดพ่อแม่ในขณะที่ท่านเสียชีวิตไปเสียแล้ว แล้วสำนึกว่าไม่ได้ดูแลไม่ได้เอาใจใส่ เมื่อนั้นก็สายเกินไป.

เลือดแม่เพื่อลูก

สมัยหนึ่ง ที่การคมนาคมทางบกและทางอากาศยังไม่สะดวก เวลาจะเดินทางไปที่ไกลๆ ผู้คนส่วนใหญ่จึงนิยมโดยสารเรือเดินทะเล มีเรื่องเล่าว่ามีเรือขนส่งผู้โดยสารทางทะเลลำหนึ่งได้นำผู้โดยสารมีจำนวนนับร้อยมุ่งหน้าสู่ทะเลใหญ่ ซึ่งในการเดินทางครั้งนี้ปรากฏว่าเมื่อเรือไปถึงกลางทะเล เหตุการณ์ไม่คาดคิดก็บังเกิดขึ้น ทันใดนั้นได้เกิดลม

พายุพัดโหมกระหน่ำจนทำให้เรือถึงกับอับปางลง ในขณะที่เรือกำลังจะล่มลงนั้น ได้มีการถ่ายคนจากเรือใหญ่ลงสู่เรือเล็ก ด้วยความกลัวตายของคนในเรือต่างรีบเอาตัวรอด หาได้คิดถึงเสบียงอาหารหรือทรัพย์สินที่นำติดตัวมาไม่ คว้าสิ่งของได้เท่าที่จะหยิบติดมือไปได้เท่านั้น

ถึงแม้จะผ่านวิกฤติการณ์อันเลวร้ายมาได้ แต่เรือลำน้อยลำนี้ได้ลอยคว้างอยู่กลางทะเลอย่างไร้จุดหมายเป็นเวลาหลายวัน ทำให้คนที่อยู่ในเรือหลายชีวิตต้องพบกับความอดอยากหิวโหยเพราะเสบียงที่นำติดตัวมาซึ่งมีจำนวนเล็กน้อยได้หมดลง อีกทั้งน้ำที่มีอยู่โดยรอบก็ไม่สามารถนำมาดื่มเพื่อดับกระหายได้ ทำให้หลายคนต้องจบชีวิตลงกลางทะเลอย่างน่าเวทนา

ในจำนวนเรือที่ลอยละล่องเคว้งคว้างกลางทะเลนั้น มีเรือลำหนึ่งได้มีแม่กับลูกน้อยอาศัยมาด้วย แม้เธอจะผ่านพ้นภัยมรสุมมาได้อย่างปลอดภัย แต่ก็ต้องมาเผชิญกับความหิวโหยเช่นกัน ลำพังตนเองนั้นไม่เท่าไหร่ ห่วงแต่เพียงลูกน้อยที่ต้องมารับชะตากรรมอันเลวร้ายกับเธอด้วย ซึ่งตอนนี้ลูกน้อยนั้นกำลังร้องไห้เพราะความหิว เสียงร้องของลูกเปรียบเหมือนมีดที่กรีดลงกลางใจของผู้เป็นแม่ ซึ่งไม่รู้จะทำอย่างไรเพื่อให้ลูกได้คลายหิว สิ่งที่แม่ให้ลูกได้ในตอนนั้นมีเพียงน้ำนมจากอกที่ยังพอประทังความหิวให้ลูกได้

ความร้อนจากแสงแดดในตอนกลางวันแผดเผาผิวอันบอบบางของลูกน้อย ด้วยความรักความสงสาร ห่วงว่าลูกจะได้รับความทรมาน จึงได้ดึงชายเสื้อของตนขึ้นมาเป็นกำบัง ใช้แผ่นหลังเป็นหลังคาคุ้มแดดให้ลูกได้คลายร้อน ถึงแม้ในตอนนี้หลังแม่จะปวดแสบเพราะถูกแดดแผดเผา แม่ก็ยังทนได้ เธอทนต่อไปถึงแม้หนทางข้างหน้าจะมืดมนไร้จุดหมาย ผู้คนในเรือทยอยกันสิ้นใจไปทีละคนๆ เพราะความหิวโหย แต่เธอก็บอกกับตัวเองว่าเรายังตายไม่ได้ เราจะต้องประคองชีวิตให้อยู่ต่อไปเพื่อลูกน้อย

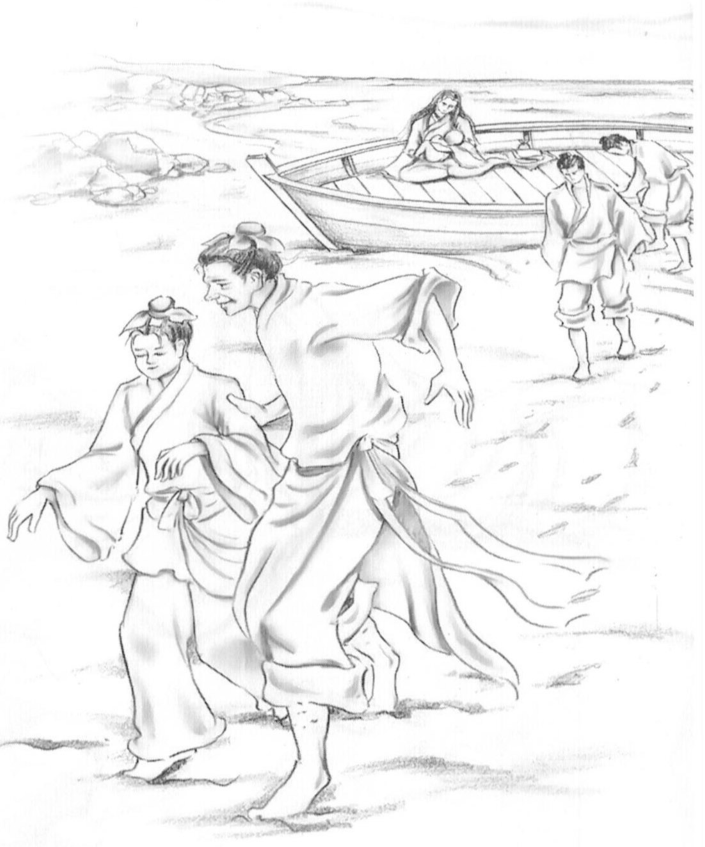
เมื่อเห็นลูกมีอาการจะสิ้นใจเพราะขาดน้ำ จึงคิดว่าจะปล่อยให้ลูกตายไปต่อหน้าต่อตาไม่ได้เป็นอันขาด จะต้องหาทางช่วยลูกให้รอดตายให้ได้ คิดดังนั้นเธอจึงพยายามควานหาสิ่งต่างๆ รอบตัวอีกครั้งก็ไม่พบสิ่งใดเลยที่จะนำมาประทังความหิวให้ลูกได้ เมื่อเอามือคลำไปในกระเป๋าก็พบของแข็งมีคมอย่างหนึ่งนั่นคือมีด เธอจึงได้หยิบมีดเล่มนั้นขึ้นมา เธอคิดว่านี่คงเป็นวิธีสุดท้ายที่ช่วยให้ลูกมีชีวิตรอดอยู่ต่อไปได้

ในขณะที่ลูกกำลังร้องอยู่นั้น มือของเธอกำมีดแน่นแล้วรำพึงกับลูกว่า "ลูกจ๋า ! ถึงแม่จะหาน้ำให้ลูกดื่มไม่ได้ แต่แม่ก็ยินดีที่จะสละเลือดในกายของแม่ให้เจ้าดื่มกินแทนน้ำเพื่อคลายหิวได้" แล้วเธอจึงคว้ามีดเล่มนั้นกรีดลงไปที่ข้อมือของตนเอง

เมื่อเลือดไหลออกมา เธอก็รีบประคองปากแผลนั้นแตะลงไปที่ปากน้อย ๆ ของลูก ด้วยความไร้เดียงสาและความหิวกระหาย เด็กน้อยจึงได้ดูดดื่มเข้าไปโดยหารู้ไม่ว่าหยดน้ำที่มาแตะปากของตนนั้นคือเลือดในกายของแม่

เนื่องจากแม่ได้เสียเลือดไปมากจึงทำให้ร่างกายนั้นอ่อนล้า จนในที่สุดเธอก็เป็นลมหมดสติไป เมื่อฟื้นขึ้นมาเห็นลูกน้อยยังมีชีวิตอยู่ก็ดีใจรำพึงว่า "ถึงเลือดในกายของแม่จะเหือดแห้งไปจนหมด แต่ขออย่าให้ชีวิตที่แม่รักแม่ถนอมต้องจากแม่ไปเลย แม่ยินดีสละแม้ชีวิตและเลือดเนื้อเพื่อให้ลูกได้มีชีวิตรอดปลอดภัย"

ในที่สุดเรือลำนั้นก็ถูกคลื่นซัดเข้าสู่ฝั่ง เมื่อถึงฝั่งทุกคนต่างพยายามตะเกียกตะกายลงจากเรือ เหลือเพียงแม่ลูกคู่นั้นที่ไม่มีใครสนใจ ถูกทอดทิ้งให้อยู่เพียงลำพัง หญิงผู้เป็นแม่ได้พยายามประคองลูกน้อยลงจากเรือด้วยความทุลักทุเล มองไปทางไหนก็ไม่มีใครสักคนที่จะช่วยเหลือได้ ด้วยความอ่อนเพลียเพราะเสียเลือดไปมากและอดอาหารมาหลายวัน จึงไม่มีเรี่ยวแรงที่จะพยุงกายตนให้ลุกขึ้นมาได้

ส่วนลูกนั้นก็คลานออกห่างแม่ไป แม้แม่พยายามจะรั้งลูกไว้ แต่บัดนี้หูตาของผู้เป็นแม่เริ่มพร่ามัวแทบสิ้นใจอยู่แล้ว ก่อนที่เธอจะสิ้นลมได้ฝากฝังลูกกับพระแม่ธรณีเป็นครั้งสุดท้ายว่า “แม่ธรณีจ๋า ! ฉันไม่อาจอยู่เลี้ยงดูลูกคนนี้ต่อไปได้อีกแล้ว ชีวิตฉันคงสิ้นลงเพียงแค่นี้ ขอฝากลูกไว้กับแม่ธรณี ขอแม่ธรณีโปรดคุ้มครองรักษาดูแลลูกแทนฉันด้วยเถิด” แล้วเธอก็สิ้นใจลงที่ตรงนั้น

เย็นวันนั้น มีชาวประมงคนหนึ่ง นำเรือเข้าฝั่ง ได้เห็นเด็กน้อยกำลังร้องไห้ คลานอยู่เพียงลำพัง จึงได้เข้าไปอุ้มขึ้นมา และได้เห็นเลือดติดอยู่ที่ปากของเด็ก จึงนึกเอะใจว่าคงจะเกิดเรื่องขึ้นในแถวนี้เป็นแน่ จึงได้เดินดูบริเวณใกล้ๆ ที่เด็กคลานอยู่ สักครู่หนึ่งก็ได้พบศพของผู้หญิงคนหนึ่งนอนคว่ำหน้าอยู่ข้างหัวเรือ จึงได้พลิกศพของหญิงนั้นหงายขึ้น ก็ถึงกับตะลึงเมื่อเห็นที่ข้อมือมีรอยบาดแผลและคราบเลือดติดอยู่ ซึ่งเลือดที่ข้อมือนั้นก็เป็นเลือดสีเดียวกับเลือดที่ติดปากของเด็ก จึงทำให้ชาวประมงสันนิษฐานว่าผู้หญิงคนนี้จะต้องเป็นแม่ของเด็กอย่างแน่นอน เธอคงจะรอนแรมหลงทางมาในกลางทะเลจนน้ำและอาหารหมด ด้วยความรักและสงสารลูก นางคงสละเลือดในกายตนเพื่อให้ลูกได้คลายหิวเป็นแน่

ครั้นแล้วชาวประมงได้รำพึงขึ้นว่า “ โอ้ ! นางช่างเป็นแม่ผู้มีน้ำใจประเสริฐยิ่งนักแม้ในโลกนี้อาจมีหญิงมากมายที่รักลูกของตนยิ่งกว่าชีวิต แต่หญิงผู้นี้ได้เสียสละครั้งยิ่งใหญ่เพื่อรักษาชีวิตลูกไว้ให้อยู่รอดปลอดภัย นางเป็นแม่ผู้มีน้ำใจแสนประเสริฐยิ่งนัก ขอให้เธอจงไปสู่สุขคติเถิด ฉันจะเป็นผู้เลี้ยงดูลูกของเธอ ให้ความรักความเอาใจใส่ให้สมกับเมื่อครั้งที่เธอมีชีวิตอยู่ ได้พยายามเลี้ยงลูกของเธอด้วยความทะนุถนอมรักใคร่อย่างดี ฉันจะเลี้ยงลูกของเธอให้ดีที่สุด ” แล้วชาวประมงนั้นก็ได้พาเด็กน้อยกลับไปเลี้ยงดู

เมื่อเด็กโตขึ้นก็ได้รบเร้าถามชาวประมงว่า “ ลุงจ๋า ! หนูคิดถึงแม่เหลือเกิน ลุงพอจะรู้หรือ เปล่าว่าแม่ของหนูอยู่ที่ไหน หนูอยากจะพบอยากอยู่ใกล้ๆ แม่ หนูอยากจะเรียกแม่ ลุงช่วยพาหนูไปหา แม่หน่อยได้ไม๊จ๊ะ”

ชาวประมงเห็นว่า เด็กคนนี้โตพอที่จะรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตนเองได้แล้ว จึงเล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟัง และพาเด็กน้อยไปที่หลุมฝังศพของมารดา เมื่อไปถึงหลุมฝังศพเด็กน้อยก็โผเข้าไปกอดหลุมฝังศพ พร้อมกับร้องไห้รำพึงรำพันว่า “ แม่จ๋า ! ทำไมแม่จึงได้จากลูกไปเร็วเช่นนี้ ทำไมไม่มีโอกาสอยู่ให้ลูกได้ทำหน้าที่ตอบแทน แม่เป็นผู้ที่เสียสละให้ลูกฝ่ายเดียว แล้วเมื่อไรลูกจึงจะมีโอกาสได้ทดแทนพระคุณของแม่บ้าง ”

เมื่อชาวประมงเห็นว่าหนูน้อยคร่ำครวญอยู่นานแล้ว จึงได้ไปรั้งร่างของหนูน้อยขึ้นมา ลูบหลังลูบไหล่พูดปลอบใจว่า " เอาเถอะ ! ถึงแม่เจ้าจะสิ้นไปแล้ว ถ้าเจ้าคิดจะตอบแทนล่ะก็ ขอให้เจ้าจงมุ่งมั่นในความดี ทำความดีทุกวิถีทางในชีวิตของเจ้า เมื่อขณะที่เจ้าร่ำเรียน ก็ขอให้เรียนให้ดีที่สุด เมื่อเจ้าโตจะทำกิจการงานใดก็ขอให้เจ้าจงทำงานในหน้าที่ของเจ้าให้ดีที่สุด และเมื่อเจ้าจะบวชเรียนก็ขอให้เจ้าบำเพ็ญให้ดีที่สุด เมื่อแม่ของเจ้ารับรู้อยู่ด้วยญาณวิถีอันใดก็คงจะชื่นใจที่สุดในการให้กำเนิด ในการประคับประคองปกป้อง ยอมสละชีวิตเพื่อเจ้า จนสามารถอยู่รอดมาได้จวบจนทุกวันนี้ แม่ของเจ้าคงจะปลื้มใจอยู่ในสุคติโลกสวรรค์ ถึงแม้แม่เจ้าจะไม่มีชีวิตอยู่ แต่เจ้าก็ยังสามารถทำความดีให้นางรับรู้ได้ "

พระโอวาท
พระโพธิสัตว์อนุศาสน์

ถามใจตนเองจวบบัดนี้เติบใหญ่ ใครเล่าให้กายสังขารเลี้ยงดู ใครเล่าที่คอยโอบอุ้มปลอบโยนให้กำลังใจเรายามท้อแท้ ตอนนี้บุพการีของเราอยู่ที่ไหน ท่านทุกข์ยากลำบากเพียงไร ใครคอยดูแลท่านอยู่บ้าง ยามหนาวร้อนมีใครคอยดูแลเอาใจใส่ การกล่าวด้วยวาจานั้นมิสำคัญ

เท่าการปฏิบัติที่แท้จริง สังคมปัจจุบันเปรียบกับโบราณมิได้เลย จิตใจคนนั้นห่างหายจากความกตัญญูยิ่งนัก กลับตาลปัตร พ่อแม่เลี้ยงดูลูกจนเติบใหญ่ น้อยคนนักที่คิดจะตอบแทนบุญคุณบุพการีของตนอย่างจริงใจ ด้วยสายใยตนนั้น ความกตัญญูเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง แม้แต่สัตว์เดรัจฉานทั้งหลายยังรู้คุณพ่อแม่ เราซึ่งเป็นมนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐยิ่ง เราตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่แล้วหรือยัง

จิตใจคนปัจจุบันมักหลงใหลไปกับสังคมกับแสงสีต่างๆ มักไม่ค่อยเชื่อฟังคำตักเตือนของบิดามารดา บิดามารดานั้นรักบุตรอย่างสุดหัวใจ จึงได้กล่าวชี้แนะตักเตือนแต่บุตรนั้นไม่สนใจในความหวังดีของพ่อแม่ การบำเพ็ญธรรมนั้นเป็นการกตัญญูที่ยิ่งใหญ่สูงส่งยิ่งนัก เรามิรู้ว่าบุพการีนั้นละสังขารแล้วจิตญาณจะทนทุกข์ทรมานอย่างไร มีเพียงสิ่งเดียวคือการปฏิบัติธรรม อุทิศบุญกุศลนี้ให้กับท่านเหล่านั้น ช่วยจิตญาณท่านเหล่านั้นพ้นจากความทุกข์ทรมาน

ผู้ที่อายุยังน้อยยังอยู่ช่วงวัยรุ่น การมาศึกษาธรรมนับเป็นสิ่งที่ดียิ่งนัก ธรรมะช่วยควบคุมใจเรามิให้เราหลง

ระเริงไปกับแสงสีมายาภายนอก อายุยังน้อยจะต้องเชื่อฟังบิดามารดาของตน คำพูดของบิดามารดาที่ได้ตักเตือนสอนสั่งล้ำค่ากว่าทรัพย์สินเงินตราใดๆ ในโลกหล้านี้ ยามบิดามารดายังมีกายสังขารต้องรู้ตอบแทนคุณ อย่ารอให้ท่านเหล่านั้นละกายสังขารจึงมาหลั่งน้ำตาคิดแทนคุณ อาจจะสายเกินไป

บุคคลใดกตัญญูเทพพิทักษ์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ย่อมปกปักษ์รักษาคุ้มครอง แม้ภูติผียังกลัวเกรง หากบุคคลใดขาดความกตัญญู แม้ทำสิ่งใดก็ยากที่จะสำเร็จได้.

พระโอวาท
ท่านผู้เฒ่าเซียน

สังขารมนุษย์ไม่มีอะไรที่เที่ยงแท้ วันใดต้องดับชีพไปก็ไม่มีใครที่จะสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ เวลานี้มีสังขารหากเราไม่เร่งบำเพ็ญ ไม่เร่งรู้จักสำนึกและตอบแทนบุญคุณ จะหาโอกาสไหนคงไม่มีเวลารอให้สำนึก รอให้ชีวิตจะดับลงคงทำให้เรานั้นต้องเสียใจมากกว่านี้

ผู้เป็นพ่อเป็นแม่ สิ่งเดียวในชีวิตที่ต้องการคือให้ลูกมีความสุขใช่หรือเปล่า สิ่งเดียวที่สุดของชีวิตลูก เป็นแบบเดียวกับที่พ่อแม่ต้องการใช่หรือไม่ ความรู้สึกเปรียบไม่ได้ ความรู้สึกไม่สามารถเข้าถึงได้ ความรู้สึกทรมานเมื่อเห็นลูกนั้นมีทุกข์ เคยไหมเราเคยพบผู้ที่รักที่สุดเจ็บปวดทรมาน เหมือนของที่รักหายไปถูกทำลายไป จะรู้สึกเจ็บปวดทรมาน ถึงกระนั้นความรู้สึกนี้ก็ยังไม่เทียบเท่าความรู้สึกของพ่อแม่ พี่น้องไม่สามัคคีกันทะเลาะกันทุกวัน ถามว่าพ่อแม่ทุกข์ใจหรือสุขใจ ทุกครั้งที่ลูกๆ ทะเลาะกันก็เหมือนเอามีดมากรีดใจพ่อแม่ เพราะฉะนั้น หมั่นเอาใจพ่อแม่มาใส่ใจเรา พ่อแม่จะเป็นเช่นไรก็คือผู้ให้กำเนิด

เราบำเพ็ญธรรม พื้นฐานที่สุดของการบำเพ็ญธรรมก็คือการกตัญญูกตเวที หากบำเพ็ญขาดซึ่งความกตัญญูจะสมบูรณ์ได้อย่างไร จงเร่งสำนึกและย้อนมองในครั้งที่เรายังเป็นลูกว่าเราดื้อแค่ไหน ให้มองภาพจากปัจจุบันสำหรับคนที่มีลูกเหมือนย้อนรอยตัวเองหรือเปล่า เหมือนกรรมเวรกำลังสนองตอบหรือเปล่า เหมือนภาพละครที่ฉายซ้ำแล้วซ้ำอีก จดจำกันไว้ให้ดี ชีวิตคนเราก็เหมือนละคร

ฉากหนึ่ง จำไว้ว่าคนเราทุกคนต้องมีจิตใต้สำนึกในการตอบแทนคุณ จิตใต้สำนึกของเราเป็นจิตใต้สำนึกที่ดีงาม วันใดที่จากโลกนี้ไปหรือวันใดที่พ่อแม่จากไปเราจึงรู้ได้ว่าเวลาที่ผ่านไปช่างรวดเร็วนัก อย่าให้ความทุกข์ยากของพ่อแม่ที่ให้ไว้ต้องสูญเสียไป วันใดที่เรามีลูกจะเข้าใจถึงจิตใจพ่อแม่เอง.

พระโอวาทท่านผู้เฒ่าเซียน

" กตัญญูที่ยิ่งใหญ่คือสิ่งใด
คือนำให้พ่อแม่นั้นรู้ถึงจิต
ให้ท่านนั้นได้รับรู้จุดสถิต
บำเพ็ญจิตใต้โพธิญาณสว่าง "

แรงกตัญญู

ชีวิตเราใครหนอใครให้มา ความเมตตาท่านรักจนล้นทรวง
ท่านสอนสั่งอบรมพร้อมเป็นห่วง รักทั้งดวงมอบมา
ยามเล็กยังเยาว์ท่านคอยอุ้มชู คอยเลี้ยงดูมิให้ตอมแม้ไร
ครั้นเวลาเติบโตเอาใจใส่ มิแปรไปอื่นเลย
จากใยเลือดกลั่นเป็นน้ำนม แม่ยอมทนเพื่อลูกได้
เปรียบดินฟ้าทะเลอันกว้างไกล พระคุณใหญ่กว้างเกิน
ความรักใดในธราเทียมทัน ทองร้อยพันฤาทรัพย์อันแสนแพง
ไม่มีสิ่งอื่นใดใช้ทดแทน พ่อแม่คงไม่อาจมี
ไม่มีสิ่งอื่นใดใช้ทดแทน เมื่อเทียบแรงกตัญญู

(พระโอวาทหนึ่งในแปดเซียนมหาเทพฮั่นจงหลี่ เป็นบทพระโอวาทอันทรงคุณ
สามารถนำมาขับร้องเป็นเพลงได้อย่างแยบยลซึ่งเข้าทำนองเพลง "ขมิ้นกับปูน")

วิธีแก้กรรม สะเดาะเคราะห์

ถ้าจะแก้กรรมในชาติปางก่อนหรือชาตินี้ที่ได้กระทำไป จงอย่าได้โทษฟ้าโทษดิน จะต้องขอขมากรรมสำนึกในความผิดที่ได้กระทำมาแล้วในชาตินี้จวบจนชาติที่แล้วๆ มา อีกทั้งตั้งคำอธิษฐานโดยศรัทธาจริงใจ หันมาทำความดีสร้างบุญกุศล...

1. **ใช้ทรัพย์เป็นทาน**
2. **ใช้แรงกายเป็นทาน**
3. **ใช้ธรรมะเป็นทาน**

และไม่เบียดเบียนชีวิตสัตว์ (ปล่อยสัตว์, กินเจ) เพื่อเอากุศลนี้ไปไถ่บาป จึงจะสามารถแก้กรรมได้...

กรรมใดใครก่อ กรรมนั้นย่อมติดตามให้ผลไม่ช้าก็เร็ว ถึงแม้จะสวดมนต์วอนขอก็ตาม กรรมนั้นก็มิอาจแก้ได้ มีแต่การ **ทำความดีสร้างบุญกุศล** เท่านั้น เช่น พูดธรรมะ ชักชวนคนรับธรรมะ ชี้แนะส่งเสริมให้คนละชั่วทำดี พิมพ์หนังสือธรรมะแจกจ่าย ผลบุญเหล่านี้แรงมาก เบื้องบนจึงจะลดหย่อนผ่อนโทษและอนุญาตให้นำบุญนี้มาชดใช้กรรมเก่า เมื่อนั้นหนี้เวรกรรมก็จะค่อยๆ หมดไป...

บุคคลที่สามารถเปลี่ยนชะตากรรมได้

๑. คนบำเพ็ญความดี กล่าวคือคนที่สร้างบุญกุศลอยู่เป็นนิจ อานิสงส์แห่งผลบุญนั้นจึงเกินกว่าหนี้กรรมของตนในชาติก่อน

๒. คนที่สร้างความดีหรือสิ่งที่เป็นบุญกุศลด้วยเหตุบังเอิญ โดยมิได้เจตนาหรือจงใจเพื่อหวังผลอันใด กำหนดวันตายของคนผู้นั้นก็จะได้รับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นรางวัลส่งเสริมความดีงามจากเบื้องบน

๓. คนที่ตลอดชีวิตประกอบแต่กรรมดี เช่น ปล่อยชีวิตสัตว์ ให้ทานช่วยเหลือคนยากจน พิมพ์เผยแพร่หนังสือธรรมะ ช่วยคนที่กำลังประสบเคราะห์กรรม บริจาคโลงศพ เป็นต้น เมื่อบุญกุศลบริบูรณ์ก็จะต่ออายุได้

๔. ขณะเจ็บป่วย คนในครอบครัวหรือตนเองยอมขอขมากรรม สำนึกในความผิดที่ได้กระทำมาแล้วในชาตินี้ จวบจนชาติที่แล้วๆ มา อีกทั้งตั้งคำอธิษฐานโดยศรัทธาจริงใจ ส่วนมากจะได้รับความเมตตาประทานอนุญาตจากเบื้องบนให้เปลี่ยนกำหนดวันตายเพิ่มอายุขัยต่อไป.

กระจกส่องกรรม

บุญวาสนาฯ

พระมหาคุณบุพการี

เวียนว่ายตายเกิด

รู้ชีวิตกำหนดชีวิต

พระในบ้าน

ลาภอันประเสริฐ

ต่างกันในกาย

มหาปณิธาน 10

ปณิธานต้านแรงกรรม

ตื่น 1

ตื่น 2

บาปทำแท้ง

บุพการีกวีพจน์

บันทึกหอจันทร์คู่

พระโอวาทผูกบุญฯ

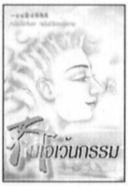

บันไดสู่พุทธะ

ผู้บำเพ็ญพึงสังวร

ชิงโข่ว

คัมภีร์รากผัก

เหตุต้นผลกรรม

กินเจเว้นกรรม

ปัญญาบรรเจิด

ทวง

ศิษย์รักเอ๋ยฯ 1

ศิษย์รักเอ๋ยฯ 2

กระจกส่องกรรม
(ลำนำเมธี)

พระสมันตภัทร ฯ

พิจารณ์เก้า

คัมภีร์มหาบุรุษ

วิธีชำระเงิน

1. ทางไปรษณีย์ ปณ.ราษฎร์บูรณะ
2. ธนาคารกรุงเทพฯ สาขาถนนสุขสวัสดิ์

ชื่อบัญชี คุณ อุดมรัก เอี่ยมสะอาด

เลขที่บัญชี 164-4-04307-5

เอกอนันต์

9/6 ม.1 ถนนสมพงษ์แลนด์ ต.คลองโยง อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170

โทร. 085-0658236, 089-6726781, 085-096-96-96 แฟกซ์ 034-246644

คนเรานั้นมักจะออกไปแสวงหา
พระพุทธรูปที่มีความศักดิ์สิทธิ์
เพราะเชื่อว่าพระพุทธรูปเหล่านั้น
จะสามารถปกป้องคุ้มครองตน
ให้พ้นภัยพิบัติ ยิ่งแสวงหา
ยิ่งออกห่างจากพระพุทธะ
ลองย้อนหันหลังกลับไปมอง
ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเรามากที่สุด
เป็นพระพุทธะที่วิเศษและสูงส่งที่สุด
เคยเห็นคุณค่าของพระพุทธะ
เหล่านั้นหรือเปล่า แล้วใครเล่า
คือพระพุทธะที่สูงส่งเหนือสิ่งอื่นใด !

พระโอวาทสิ่งศักดิ์สิทธิ์

เอกอนันต์

ISBN : 974-92358-1-9
9789749235812